

Vatten- och avloppsplan

Antagen av kommunfullmäktige § 66/2018-05-28

Reviderad av kommunfullmäktige § 87/2021-06-21

2021-05-27

2021-05-27

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
1 Inledning	3
1.1 Arbetet med VA-planen	4
1.2 VA-planens uppbyggnad.....	5
2 Ansvar och roller för vatten och avlopp i Hultsfreds kommun.....	5
2.1 Kommunalt vatten och avlopp	6
2.2 Enskilt vatten och avlopp	6
2.3 Miljö- och hälsoskyddstillsyn	6
2.4 Fysisk planering	6
2.5 Bygglov	7
2.6 Renhållning	7
2.7 VA-planering.....	7
3 Lagstiftning och miljömål kopplade till Hultsfreds VA-planering.....	7
3.1 Lagar som styr vatten och avlopp i Hultsfreds kommun.....	8
3.2 De nationella miljökvalitetsmålen.....	9
3.3 Miljömål i Hultsfreds kommun	9
3.4 Vattenförvaltningen och åtgärdsprogram för vatten	10
3.5 Vattenmyndigheternas Åtgärdsprogram.....	11
4 Vatten och avlopp i Hultsfreds kommun – VA-översikt	14
4.1 Vatten och avlopp inom kommunalt verksamhetsområde	14
4.2 Dagvatten.....	15
4.3 Enskilda avlopp	16
4.4 Enskilda vattenbrunnar.....	16
4.5 Viktiga frågor från VA-översikten	16
4.6 Status i sjöar och vattendrag.....	17
4.7 Nuläge i VA-planeringen (2018).....	17
5 Handlingsplaner för vatten och avlopp i Hultsfred.....	18
5.1 Handlingsplan för övergripande frågor	18
5.2 Plan för VA inom kommunalt verksamhetsområde	20
5.2.1 Dricksvatten	20
5.2.2 Spillvatten	21
5.2.3 Dagvatten	23
5.3 Plan för VA utanför kommunalt verksamhetsområde.....	24
5.3.1 Dricksvatten	24
5.3.2 Spillvatten	24
5.3.3 Dagvatten	25
6 Uppföljning och fortsatt VA-planering i Hultsfreds kommun.....	25
7 Ordlista.....	27
8 Referenser	28

Bilaga 1. Handlingsplaner för vatten och avlopp.

Bilaga 2. Områden och bebyggelsegrupper utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.

2021-05-27

1 Inledning

Arbetet med framtagande av VA-plan för Hultsfreds kommun påbörjades under 2011 med en VA-översikt över kommunens vatten- och avloppsverksamhet, som blev klar 2012. År 2015 påbörjades arbetet med att ta fram en VA-policy, som antogs av Kommunfullmäktige i december samma år. Arbetet med den tredje delen, själva VA-planen, har pågått under 2016 och 2017. VA-planen har tagits fram av en arbetsgrupp med tjänstemän från miljö och byggnadskontoret och Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK), med stöd av konsulter från WRS AB och Ecoloop AB. En politisk styrgrupp har också deltagit i arbetet med att utveckla VA-policyn och i arbetet med VA-planen.

VA-planen, och dess handlingsplaner med åtgärder, ligger till grund för den fortsatta VA-planeringen i kommunen och har ett 12-årigt perspektiv. Planen bör ses över och revideras under varje ny mandatperiod tillsammans med den VA-policy som tagits fram. VA-planen ska även ses över i samband med att ny översiktsplan arbetas fram. När så behövs bör också den underliggande VA-översikten aktualiseras.

Den kommunala VA-planeringsgruppen är ansvarig för VA-planeringen och träffas tre till fyra gånger per år. Den består av tjänstemän från ÖSK, miljöavdelningen och planavdelningen. VA-huvudmannen genom ÖSK är sammankallande, men ordförandeskapet är tänkt att rotera under året, så att varje avdelning ansvarar för varsitt möte. VA-planeringsgruppen ansvarar för att VA-policy och VA-plan regelbundet diskuteras och vid behov uppdateras. Kommunfullmäktige beslutar om VA-planen och eventuella revideringar och är ytterst ansvariga för kommunens VA-planering. Respektive nämnd och kommunalt bolag ansvarar också för de specifika styrdokument eller beslut som följer av deras ansvarsområde, t ex taxor, närliggande planer etc.

2021-05-27

1.1 Arbetet med VA-planen

VA-planeringen i Hultsfred följer följande steg i enlighet med den vägledning för kommunal VA-planering som tagits fram av Naturvårdsverket och Havs- och Vattenmyndigheten:

Steg 1 – Att starta VA-planeringen

En förvaltningsövergripande arbetsgrupp skapas. Gruppen ges ett tydligt politiskt uppdrag att arbeta med VA-planering.

Steg 2 – VA-översikt

I VA-översikten beskrivs omvärldsfaktorer, nuläge, förutsättningar och strategiska frågor inom och utanför det nuvarande verksamhetsområdet. VA-översikten är ett underlag för den fortsatta VA-planeringen och kan också fungera som ett underlag till översiktsplanen.

Steg 3. VA-policy

I en VA-policy fastställs strategiska vägval, riktlinjer för hantering av olika frågor och prioriteringsgrunder. Hultsfreds VA-policy antogs av kommunfullmäktige 2015-12-14.

Steg 4. VA-plan (detta dokument)

Nästa steg är att ta fram en VA-plan. I detta steg utarbetas den kommunala VA-planen utifrån VA-översikten och VA-policyn. Den första versionen av VA-plan för Hultsfred handlar till stor del om att ta fram kunskap och underlag, samt att utarbeta rutiner och handlingsplaner, parallellt med kommunens löpande arbete med VA-frågor.

Steg 5. Genomförande och uppföljning

I detta steg implementeras VA-planen genom att åtgärderna förs in i kommunens löpande budgetprocess. Samtidigt så går man tillbaka och vid behov reviderar VA-översikt, VA-policy samt VA-plan.

2021-05-27

1.2 VA-planens uppbyggnad

Arbetet med Hultsfreds VA-plan har resulterat i flera olika dokument som kan läsas var för sig, men som är kopplade till varandra:

- **VA-översikt.** Separat dokument. Upprättad 2012. Finns tillgänglig på kommunens websida, [Översiktsplan](#)
- **VA-policy.** Separat dokument, antagen 2015-12-14. Finns tillgänglig på kommunens websida, [VA policy](#)
- **VA-plan.** Detta dokument. Nedan beskrivs vad som de olika kapitlen innehåller.
  - **Kapitel 1.** Inledning
  - **Kapitel 2.** Beskrivning av vilka ansvar och roller kommunens olika nämnder och verksamheter har för olika delar inom vatten och avlopp.
  - **Kapitel 3.** Lagstiftning och miljömål kopplade till Hultsfreds VA-planering
  - **Kapitel 4.** Vatten och avlopp i Hultsfreds kommun. Kort sammanfattning av den information som finns i VA-översikten.
  - **Kapitel 5.** Handlingsplaner för vatten och avlopp i Hultsfred. Detta kapitel innehåller handlingsplaner för vatten, avlopp och dagvatten inom kommunalt verksamhetsområde (inom tätorterna) och utanför kommunalt verksamhetsområde. Ett antal aktiviteter och åtgärder kopplas till de mål och inriktningar som kommunen antagit genom sin VA-policy. I bilaga 1 beskrivs dessa närmare.
  - **Kapitel 6.** Ordlista
  - **Bilagor**
    - **Bilaga 1.** Handlingsplaner för vatten och avlopp. Beskrivning av åtgärder och aktiviteter, planerat år för genomförande, ansvarig avdelning samt hur finansiering kommer att ske.
    - **Bilaga 2.** Områden och bebyggelsegrupper utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp. Beskrivning av områden, samt planeringsstrategi och prioritering för vatten och avlopp.

2 Ansvar och roller för vatten och avlopp i Hultsfreds kommun

Kommunens olika nämnder och verksamheter har ansvar för olika delar inom VA.

2021-05-27

2.1 Kommunalt vatten och avlopp

De allmänna dricksvatten- och avloppsanläggningarna som försörjer fastigheter som ligger inom det kommunala verksamhetsområdet för vatten och avlopp ägs av Hultsfreds kommun och förvaltas och drivs av Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK), enligt Lagen om allmänna vattentjänster. Kommunen har också 2008-11-24 beslutat om så kallade ABVA (Allmänna bestämmelser för användande av Hultsfreds kommuns allmänna vatten och avloppsanläggning) vilken beskriver hur relationen mellan kommunen som VA-huvudman och fastighetsägare som använder VA-anläggningen ser ut.

2.2 Enskilt vatten och avlopp

Den som äger en fastighet är ansvarig för att vattenförsörjningen är säker och att avloppet uppfyller lagens krav. Fastighetsägaren räknas som verksamhetsutövare enligt miljöbalken och är därför ansvarig för att söka tillstånd (alternativt anmäla) innan avloppsanläggningen byggs eller kompletteras, och att detta sker i enlighet med tillstånd/anmälan. Fastighetsägaren är också utifrån miljöbalken ansvarig för att sköta och underhålla sin anläggning, samt löpande kontrollera att den fungerar som det är avsett. Havs- och vattenmyndigheten och Länsstyrelsen har ansvar för vägledning kring de krav som är rimliga att ställa utifrån miljöbalken.

Ansvarig för den enskilda vattenförsörjningen är vanligtvis den enskilde fastighetsägaren eller om det är gemensamt dricksvatten till exempel en sommarstugeägarförening. Livsmedelsverket har ansvaret för information och rådgivning om enskilda dricksvattenanläggningar.

2.3 Miljö- och hälsoskyddstillsyn

Miljö- och byggnadsnämnden är tillsynsmyndighet för vatten- och avloppsfrågor inklusive enskilda avlopp, dagvatten mm enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen. Miljö- och byggnadsnämnden är gemensam för Hultsfreds och Vimmerby kommuner och det löpande arbete sker inom ramen för Hultsfred-Vimmerby miljö- och byggnadsförvaltning.

2.4 Fysisk planering

Fysisk planering (detaljplaner) som följer översiktsplanen genomförs av miljö- och byggnadsförvaltningen på uppdrag av miljö- och byggnadsnämnden. Miljö- och byggnadsförvaltningen är ansvarig för att tillse att miljö kvalitetsnormerna följs, till exempel skydd av yt- och grundvatten samt skydd mot översvämningar inom och utanför planområden. Detta gäller även vid planering av dagvatten.

2021-05-27

2.5 Bygglov

Miljö- och byggnadsnämnden, genom miljö- och byggnadsförvaltningen ansvarar för att hänsyn tas till dricksvatten- och avloppsförsörjningen samt dagvattenhanteringen i bygglovsärenden.

Miljö- och byggnadsförvaltningen ansvarar för att förhandsbesked för bygglov eller bygglov inte ges utan att man kan visa att dricksvatten- och avloppsförsörjningen kan lösas.

2.6 Renhållning

Alla avloppsfraktioner från enskilda hushåll (från anläggningar för ett eller ett fåtal hushåll) är att betrakta som hushållsavfall. Hanteringen av avfall sköts av Östra Smålands Kommunalteknikförbund (ÖSK) som är en sammanslutning av Hultsfreds och Högsby kommuners tekniska verksamheter. Hanteringen av avloppsfraktioner ska följa avfallshierarkin, dvs. återvinning ska prioriteras.

Hultsfreds kommun tillsammans med ÖSK ansvarar för att det finns system för återvinning av energi och näringsämnen ur avloppsfraktioner och har därmed det främsta ansvaret för att uppfylla lagstiftningen och VA-planen med avseende på kretslopp av näringsämnen i avloppet.

Kommunfullmäktige beslutar om hämtningstaxor för avloppsfraktioner.

2.7 VA-planering

Kommunen har i samband med framtagandet av VA-policy och VA-plan bildat en särskild VA-planeringsgrupp, som träffas fyra gånger per år. ÖSK är sammankallande och samordnar VA-planeringen i kommunen och ansvarar för att VA-policy och VA-planer regelbundet diskuteras och vid behov uppdateras.

Miljö- och byggnadskontoret deltar i VA-planeringen, och vid behov även räddningstjänsten. Ordförandeskapet roteras mellan deltagarna under året. Beroende på vilken fråga som är aktuell för tillfället, kommer fokus att ligga på olika saker, och mer eller mindre tid kommer att behöva avsättas för VA-planeringen.

3 Lagstiftning och miljömål kopplade till Hultsfreds VA-planering

De allmänna vatten- och avloppssystem som byggs och drivs i kommunen, påverkar i hög grad förutsättningarna för att nå en hållbar samhällsutveckling. Det gäller bland annat förvaltning av mark- och vattenresurser, smittskydd, hushållning med växtnäringsämnen samt offentlig och privat ekonomi.

VA-planen är ett led i arbetet med att:

2021-05-27

- tydliggöra hur kommunen planar för att uppfylla krav i lagstiftningen i första hand lagen om allmänna vattentjänster, miljöbalken och plan- och bygglagen.
- visa på hur VA-frågorna kopplar till och påverkas av de lokala, regionala och nationella miljö kvalitetsmålen, samt
- beskriva hur kommunen möter upp de krav på åtgärder som ställs utifrån vattenförvaltning och EU:s vattendirektiv

Nedan beskrivs dessa delar lite närmare.

3.1 Lagar som styr vatten och avlopp i Hultsfreds kommun

Utgångspunkten för VA-planen är gällande lagstiftning inom miljöbalken (1998:808), plan- och bygglagen (2010:900) och lag om allmänna vattentjänster (2006:412).

I miljöbalken och lagen om allmänna vattentjänster preciseras vatten- och avloppshanteringen och man brukar tala om tre olika typer av vattentjänster: Dricksvattenförsörjning, Spillvattenrening samt omhändertagande av dagvattnen.

Miljöbalken (MB) innehåller regler som styr lokalisering och begränsar utsläpp från både stora och små avloppsanläggningar. Den innehåller också regler om tillståndsplikt och skydd av vattentäkter samt lagar och regler för avfall. Mycket av den detaljerade regleringen finns i förordningar från regeringen och specifika föreskrifter från nationella myndigheter beslutade med stöd av miljöbalken. Miljönämnden i Hultsfreds kommun är ansvarig för tillsyn och prövning utifrån miljöbalken och i vissa fall även Länsstyrelsen i Kalmar län.

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) beskriver hur och när kommunens ansvar för att ordna vattenförsörjning och avlopp i form av allmänna vattentjänster. LAV beskriver och styr hur kommunen kan ta ut avgifter via en fastlagd taxa för de kostnader som uppstår för att driva den allmänna VA-anläggningen. Detta gäller för alla de tre ovan nämnda vattentjänsterna förutsatt att kommunfullmäktige besluta om verksamhetsområde för dessa.

Plan- och bygglagen beskriver kommunernas ansvar för att planera hur mark och vatten ska användas i hela kommunen samt att det har en stark koppling till VA-planeringen. PBL styr hur översiktsplanering, detaljplanering, områdesbestämmelser, bygglov och tillsyn för olika byggprocesser ska skötas.

I livsmedelslagstiftningen, främst Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter finns regler om dricksvatten. Dricksvatten regleras också via LAV, till exempel

2021-05-27

kommunens skyldighet att leverera dricksvatten, och via MB t ex bestämmelser som syftar till att skydda vattentäkterna.

Anläggningslagen, AL, reglerar bildandet av gemensamhetsanläggningar. Detta är tillämpligt då fastighetsägare går samman i samfällighetsföreningar, genom vilka fastigheterna äger och driver en gemensamhetsanläggning.

3.2 De nationella miljö kvalitetsmålen

I Sverige har miljöbalkens övergripande målsättning brutits ner till 16 nationella miljö kvalitetsmål som har beslutats av riksdagen. Flera miljö kvalitetsmål kan vara relevanta i VA-frågor, och kanske då främst:

- Ingen övergödning,
- Levande sjöar och vattendrag,
- Giffri miljö,
- Grundvatten av god kvalitet,
- Hav i balans samt levande kust och skärgård,
- God bebyggd miljö,
- Myllrande våtmarker

Dessa är inte bindande författningstexter men anses ändå vara rättsligt relevanta. Såväl regionala som lokala (kommunala) miljö mål kan vara rättsligt relevanta på samma sätt, under förutsättning att de kan anses vara delmål under något av de nationella miljö kvalitetsmålen.

Trots att miljö målen inte är bindande har de ändå stor betydelse. Det är viktigt att i motiveringar i miljöbalksbeslut hänvisa till de miljö kvalitetsmål som är relevanta i det enskilda fallet. På så vis kan miljö kvalitetsmålen stärkas, och en juridisk argumentation förtydligas och förstärkas. Det finns många exempel på domar och beslut där miljö kvalitetsmålen har funnits med i beslutsunderlaget. På den svenska Miljö målportalen finns den officiella informationen om miljö målsarbetet.

3.3 Miljö mål i Hultsfreds kommun

Kretsloppsplanen för Hultsfreds kommun antogs av kommunfullmäktige i oktober 1997. Den är alltså drygt tjugo år gammal men gäller fortfarande som riktlinjer för kommunens miljö arbete. En hel del av de åtgärder som formulerats i planen har genomförts helt eller delvis, en del åtgärder har blivit inaktuella och ett antal återstår.

2021-05-27

I det nationella miljömålet för minskad övergödning står bland annat att halterna av gödande ämnen i mark och vatten inte ska ha någon negativ inverkan på människors hälsa, biologisk mångfald eller för att kunna använda mark och vatten allsidigt. Målet är att alla miljömål ska nås inom en generation. Andra miljömål som har en direkt eller indirekt koppling till de enskilda avloppens påverkan på miljön är ”Grundvatten av god kvalitet”, ”Levande sjöar och vattendrag” samt ”God bebyggd miljö”.

3.4 Vattenförvaltningen och åtgärdsprogram för vatten

Den svenska vattenförvaltningen är uppdelad i fem vattendistrikt utifrån de fem huvudsakliga havsbassängerna, vilket gör att den avviker från den normala uppdelningen i län och kommuner. Både län, kommuner och avrinningsområden kan därför tillhöra mer än ett vattendistrikt. För varje vattendistrikt finns en utpekad länsstyrelse som är vattenmyndighet, med en vattendelegation. I slutet av varje sexårscykel fastställer vattendelegationerna i varje vattendistrikt:

- miljökvalitetsnormer
- förvaltningsplan
- åtgärdsprogram

Vattenmyndigheterna ska också se till att det för respektive vattendistrikt görs en beskrivning och analys av dess karakteristika, en kartläggning av mänsklig verksamhets påverkan på yt- och grundvattnets tillstånd samt en ekonomisk analys av vattenanvändningen.

Vattenmyndigheternas vattendelegation beslutar om miljökvalitetsnormer för vatten. Dessa kan läsas på Länsstyrelsen i Kalmar's hemsida. Miljökvalitetsnormer är ett juridiskt styrinstrument för myndigheter och kommuner när de tillämpar lagar och bestämmelser på miljöområdet, till exempel vid tillståndsprövning och tillsyn. Normerna är även styrande för den fysiska planeringen i kommunerna. När miljökvalitetsnormerna omvandlats till krav eller regler från myndigheter styr de indirekt också verksamhetsutövare och enskilda.

Miljökvalitetsnormerna tar alltså sikte på tillståndet i miljön. De anger en lägsta godtagbar status som ska uppnås vid en viss tidpunkt så att ekosystemen fungerar och ekosystemtjänsterna bibehålls. Dessutom får statusen inte försämrans på vägen dit – det så kallade försämringsförbudet. Kraven som ställs genom systemet med miljökvalitetsnormer förändras över tiden, i takt med att ny kunskap blir tillgänglig. Miljökvalitetsnormerna anger i stället en nivå för miljö-

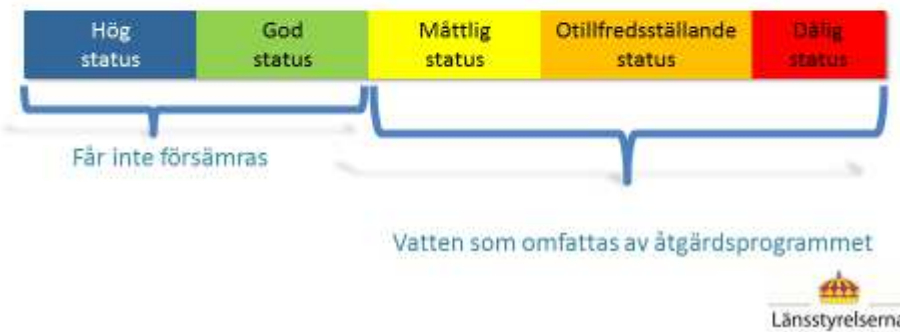
2021-05-27

kvaliteten (statusen) inom ett geografiskt område, och angår därför alla de verksamheter och aktiviteter som påverkar miljön i området.

Mål – God status 2021

- Målet är inte naturliga eller ursprungliga förhållanden!
- God status inkluderar hållbar livsmedels- och energiproduktion och hållbar tillväxt!

Figur 1. Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram omfattar vattenförekomster som har måttlig, otillfredsställande eller dålig status.

3.5 Vattenmyndigheternas Åtgärdsprogram

I åtgärdsprogrammet för Södra Östersjöns avrinningsområde 2016 – 2021 finns en rad åtgärder, varav åtta riktar sig till kommuner. Dessa gäller fram till och med att Vattendelegationerna fattar nya beslut om detta vilket sker i slutet av den nuvarande vattenplaneringscykeln, dvs år 2021.

I åtgärdsprogrammen för 2016–2021 finns åtta åtgärder som ska vidtas av kommunerna. Åtgärderna består bland annat i krav på kommunerna att bedriva tillsyn så att miljökvalitetsnormerna för vatten kan följas och att utsläppen av kväve, fosfor och växtskyddsmedel från vissa verksamheter minskar. Likaså ska tillsyn ske över avloppsledning och reningsverk så att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilda förorenande ämnen minskar. Kommunerna ska också säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen samt genomföra sin översikts- och detaljplanering samt prövning enligt plan- och bygglagen så att den bidrar till att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

2021-05-27

Ur VA-planens perspektiv är följande åtgärder i åtgärdsprogrammet särskilt intressanta:

Åtgärd 3 - Kommuner ska prioritera och genomföra sin tillsyn så att de ställer de krav som behövs för att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilda förorenande ämnen från

- a) avloppsledningsnät och*
- b) avloppsreningsverk*

minskar till vattenförekomster där det finns en risk för att miljö kvalitetsnormerna för vatten inte kan följas på grund av sådan påverkan.

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

Denna åtgärd riktar sig mot miljömyndigheten som ska utöva tillsyn på VA-huvudmannen och den löpande verksamheten vad gäller både avloppsledningsnät och avloppsreningsverk.

Åtgärd 4 - Kommunerna ska säkerställa minskade utsläpp från enskilda avlopp, genom:

- a) att ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där det behövs för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas,*
- b) att prioritera tillsynen av enskilda avlopp för att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.*

Åtgärden ska påbörjas omgående och genomföras kontinuerligt.

I åtgärd 4 ställer vattenmyndigheterna krav på att kommunerna ska säkerställa minskade utsläpp från enskilda avlopp genom att ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve där det behövs och genom att prioritera tillsynen av enskilda avlopp.

Åtgärd 5 - Kommunerna ska säkerställa ett långsiktigt skydd för den nuvarande och framtida dricksvattenförsörjningen. Kommunerna behöver särskilt

- a) anordna erforderligt skydd för allmänna och enskilda dricksvattentäkter som försörjer fler än 50 personer eller där vattentäktens uttag är mer än 10 m³/dygn*
- b) göra en översyn av vattenskyddsområden som inrättats före miljöbalkens införande och vid behov revidera skyddsområdets avgränsningar och tillhörande föreskrifter så att*
- b) tillräckligt skydd uppnås,*
- c) bedriva systematisk och regelbunden tillsyn över vattenskyddsområden,*
- d) uppdatera översiktsplanerna med regionala vattenförsörjningsplaner,*
- e) säkerställa att tillståndspliktiga allmänna yt- och grundvattentäkter har tillstånd för vattenuttag.*

2021-05-27

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Detta är en central del i den kommunala VA-planeringen och tydliggör en ambitionsnivå och ger specifika krav på en nivå som många kommuner, men inte alla når upp till idag.

Åtgärd 7 - Kommunerna ska upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Åtgärden behöver genomföras i samverkan med länsstyrelserna.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

Enligt åtgärd 7 ska kommunerna upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Dessa ska vara upprättade senast tre år efter åtgärdsprogrammet fastställt, med andra ord år 2019. I motiveringen och den närmare beskrivningen av åtgärd 7 preciseras vad som menas med en vatten- och avloppsvattenplan. Vattendelegationerna hänvisar direkt till den vägledning för kommunal VA-planering som Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket tagit fram.

Åtgärd 8 - Kommunerna ska utveckla planer för hur dagvatten ska hanteras inom kommunen med avseende på kvantitet och kvalitet. Dagvattenplanerna ska bidra till att de åtgärder vidtas som behövs för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Åtgärden ska vara vidtagen senast tre år efter åtgärdsprogrammets fastställande.

I åtgärd 8 ställs krav på att kommunen ska ha en plan för dagvattenhantering för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas. Dagvattenfrågorna hanteras också i 6 § vattentjänstlagen. Detta kan ju ske som en del i arbetet med VA-plan eller som ett fristående dokument.

Allt detta är också viktiga utgångspunkter för och innehåll i Hultsfreds kommuns VA-planering.

2021-05-27

4 Vatten och avlopp i Hultsfreds kommun – VA-översikt

Som ett första steg i kommunens arbete med en vatten- och avloppsplan gjordes 2012 en VA-översikt. VA-översikten beskriver vatten- och avloppsförsörjningen idag - omfattning, förutsättningar och möjligheter samt förväntningar som är kopplade till verksamheten. Hela kommunens VA-försörjning omfattas av VA-översikten: dricksvatten, spillvatten, dag- och dränvatten både inom och utanför verksamhetsområdet. Exempel ges på vatten- och avloppsproblematik i olika geografiska delar av kommunen.

En sammanfattning av statusklassning av sjöar och vattendrag i Hultsfreds kommun presenteras också.

Nedan ges en kort sammanfattning av innehållet i VA-översikten.

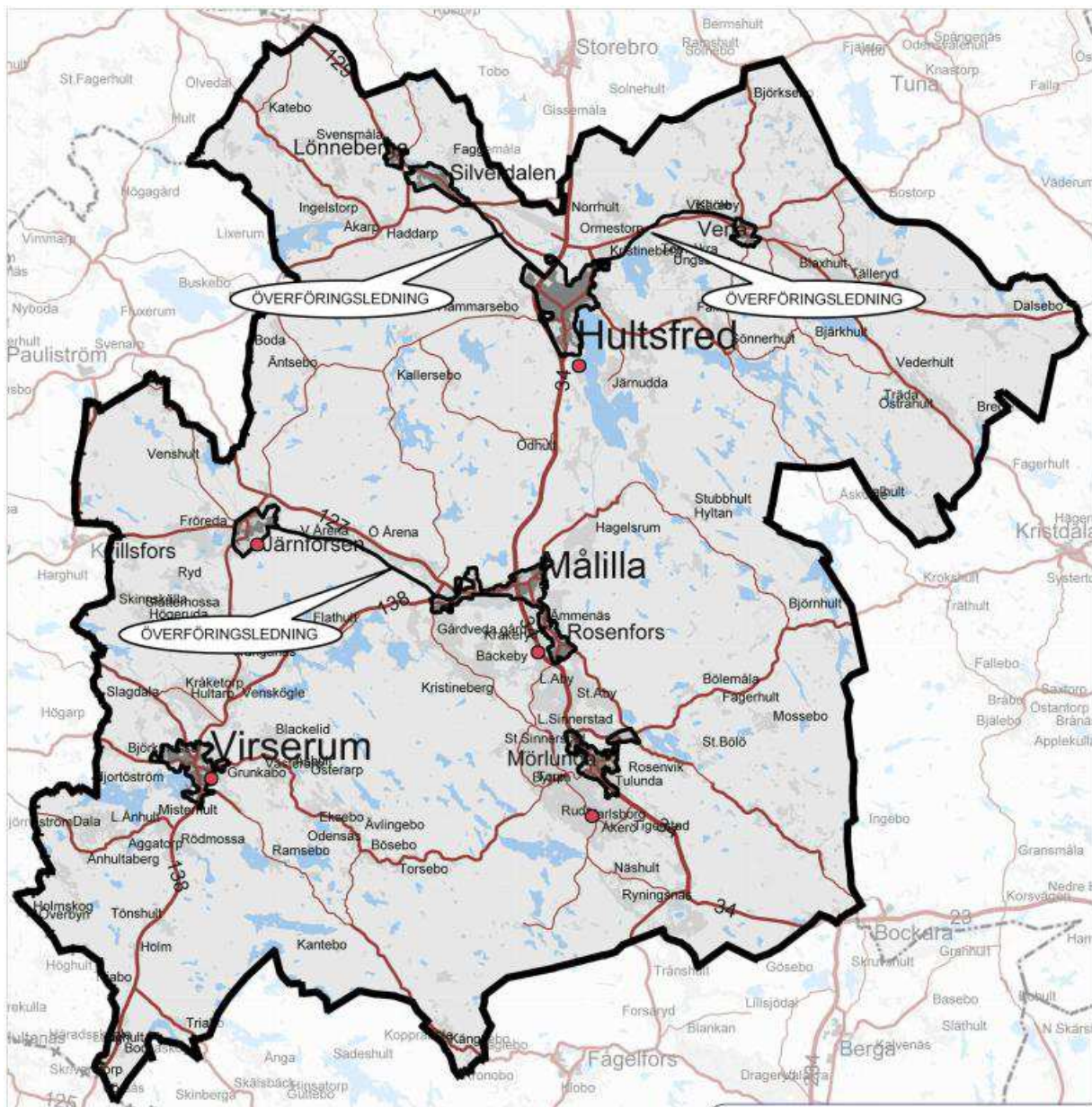
4.1 Vatten och avlopp inom kommunalt verksamhetsområde

Verksamhetsområden för kommunalt vatten och avlopp finns i samtliga tätorter; Hultsfred, Lönneberga-Silverdalen, Vena, Målilla-Rosenfors, Virserum och Mörlunda. I samtliga verksamhetsområden finns såväl kommunalt vatten som kommunalt avloppsnät.

Det förekommer fortfarande enstaka spridda fastigheter inom verksamhetsområdena som inte anslutits till det kommunala systemet. För dricksvatten kan detta vara fullt godtagbart. Allteftersom de enskilda avlopp som finns inom befintliga verksamhetsområden inte längre uppfyller gällande utsläppskrav kommer de att dömas ut och fastigheterna tvingas därmed att ansluta sig till det kommunala avloppssystemet.

I Hultsfreds kommun finns fyra kommunala vattentäkter med vattenskyddsområden, med vattenverk i Hultsfred, Målilla, Virserum och Silverdalen,

2021-05-27

Figur 2. Verksamhetsområden för vatten och avlopp i Hultsfreds kommun.

4.2 Dagvatten

Inom Hultsfreds kommun finns det nio samhällen med ett separat dagvattensystem som mynnar inom Emåns avrinningsområde. Dessa samhällen är Hultsfred, Virserum, Målilla, Rosenfors, Emmenäs, Mörlunda, Järnforsen, Silverdalen och Lönneberga.

Det finns nio dagvattenområden i Hultsfred som klassificeras som hotspots, vilket innebär stor risk för negativ förändring i recipienten samt i slutänden också Emån. Fem av dessa ligger i Hultsfred, övriga i Virserum, Målilla och Silverdalen.

2021-05-27

4.3 Enskilda avlopp

I Hultsfreds kommun finns det drygt 1 600 enskilda avlopp, vid både permanentbebodda hus och fritidshus, som slamtöms genom kommunens försorg. Det finns anledning att tro att det finns ytterligare ett stort antal anläggningar som inte slamtöms regelbundet eller som inte kommunen har kännedom om. Miljö- och byggnadskontoret uppskattar därför att det finns ca 1 700 enskilda avlopp i kommunen.

4.4 Enskilda vattenbrunnar

I kommunen har ca 17 procent av befolkningen enskilt dricksvatten. Utöver det har också ett stort antal fritidshus eget vatten. Det krävs inte någon kommunal prövning vid borrhning eller grävning av nya vattentäkter och därmed finns det inte heller något lokalt register över brunnar. Brunnborrare har skyldighet att anmäla nya dricksvattenbrunnar till staten (SGU) och en registrering sker i det statliga brunnregistret. Enligt SGU totalt 1350 brunnar i kommunen, dock inkluderat energibrunnar, såsom brunnar för bergvärme. Troligen är runt 700 av dessa vattenbrunnar.

4.5 Viktiga frågor från VA-översikten

I VA-översikten och det fortsatta arbetet har bland annat följande frågor identifierats som viktiga att arbeta vidare med i VA-planen och i det fortsatta VA-planarbetet:

- Stigande vatten / översvämning
- Dagvatten
- Förorenade områden
- Dricksvattenförsörjning
- Befintligt allmänt ledningsnät, förnyelse
- VA-utbyggnad
- Avloppsvattenrening och uppströmsarbete
- Enskilt VA
- Emån med biflödens betydelse – avrinningsområdesperspektiv
- Kommunikation och information till allmänheten
- Samarbete mellan aktörer
- Kretslopp

2021-05-27

4.6 Status i sjöar och vattendrag

I Hultsfreds kommun finns 15 sjöar och 51 vattendrag som är klassade som yt-vattenförekomster enligt vattendirektivet. De största sjöarna är Hulingen, Illern och Linden, och de största vattendragen är Emån och Virån. De flesta av kommunens sjöar och vattendrag har bedömts ha måttlig ekologisk status (Tabell 1) enligt vattendirektivet, men det finns också de som har god status och de som har otillfredsställande status. De vattenförekomster som är klassade har god kemisk status utan överallt överskridande ämnen (kvicksilver). Lokalt kan dåliga enskilda avlopp påverka den ekologiska statusen, genom utsläpp av fosfor som bidrar till övergödning.

Tabell 1. Den ekologiska statusen för sjöar och vattendrag i Hultsfreds kommun enligt vattendirektivet (Källa: VISS)

Ekologisk status	Vattendrag antal	Vattendrag längd %	Sjö antal
Hög			
God	5	9	7
Måttlig	28	67	7
Otillfredsställande	9	15	
Dålig			
Data saknas	9	9	1
Total	51 st	100 %	15 st

Det finns också 10 grundvattenförekomster inom Hultsfreds kommun, där 8 bedöms ha god kemisk och kvantitativ status, och 2 inte är klassade. I avsnitt 3.4 beskrivs vattenförvaltningen och åtgärdsprogram för vatten närmare.

4.7 Nuläge i VA-planeringen (2018)

Sedan VA-översikten gjordes 2012 och VA-policyn antogs 2015, har det dagliga arbetet med vatten och avlopp löpt på i kommunen. Fokus har legat på sanering av ledningsnätet, där ett stort saneringsarbete påbörjades 2016. Planering och projektering för ett antal överföringsledningar mellan samhällen i kommunen har påbörjats, och kommer att byggas inom de närmaste åren. Även ett antal dagvattenåtgärder har genomförts för att minska utsläpp till sjöar och vattendrag samt minska översvämningsriskerna.

Ett stort arbete har också lagts på att ta fram en nödvattenplan för kommunen. En fråga som inte fanns för några år sedan är de låga grundvattennivåerna, där sommaren 2016 var allvarlig och sommaren 2017 var ännu allvarligare. Kommunen var under 2017 tvungen att införa bevattningsförbud för hushåll med

2021-05-27

kommunalt vatten under perioden 1 maj-30 september, och uppmanade även hushåll med egen brunn att vara sparsamma med vattnet. Detta har gjort att arbetet med en nödvattenplan för kommunen har varit prioriterat.

5 Handlingsplaner för vatten och avlopp i Hultsfred

I detta avsnitt beskrivs hur Hultsfreds kommun kommer att arbeta med vatten och avlopp övergripande i kommunen, inom verksamhetsområdet för vatten och avlopp (kommunalt VA) och utanför verksamhetsområdet (enskilt VA) under de närmaste 12 åren. Handlingsplanerna utgår från kommunens VA-policy, och konkretiserar det som står i VA-policyn. I bilaga 1 finns en tabell där åtgärderna förklaras lite närmare.

5.1 Handlingsplan för övergripande frågor

Handlingsplanen för övergripande frågor utgår från övergripande ställningstaganden i VA-policyn, och inkluderar frågor kring VA-planering, samarbeten, kommunikation, klimatförändringar mm. Se bilaga 1 för närmare beskrivning av åtgärderna.

Hultsfreds kommun ska arbeta med övergripande VA-frågor på följande sätt:

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy:

Hultsfreds kommun ska bedriva långsiktig och förvaltningsövergripande VA-planering både innanför och utanför det kommunala verksamhetsområdet. Representanter från miljö- och byggnadsförvaltningen och Östra Smålands Kommunalteknikförbund ska delta i arbetet.

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
1. Formalisera regelbundna möten med VA-planeringsgruppen efter VA-planens färdigställande.	2018	ÖSK och MoB

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy:

Hultsfreds kommun ska ha ett utvecklat samarbete kring VA-frågor med närliggande kommuner och regionala aktörer.

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
2. Dialog förs kontinuerligt med kringliggande kommuner om driftsamverkan.	Löpande	ÖSK och MoB

2021-05-27

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy:
I planeringen och vid beslut om åtgärder inom VA-försörjning ska hänsyn tas till risk för översvämning och framtida prognostiserade klimatförändringar.

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
3. Säkerställa karteringen av översvämningssområden.	2021	MoB (planavd)
4. Ta fram tydliga rutiner för uppföljning av översvämningshändelser*.	2018-2021	ÖSK

Åtgärda direkt efter händelser inom ramen för befintlig budget.

Långsiktiga åtgärder ska utredas och budgeteras för utförande för att minimera risker. Utgå från kartering.

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy:
Kommunen ska ha ett väl fungerande samarbete med närliggande kommuner, Emåförbundet och länsstyrelsen i frågor som rör förändrade klimathållanden med intensivare nederbörd och höjda vattennivåer i sjöar och vattendrag.

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
5. Regelbundna träffar genom Emåförbundet och Älvgruppen.	Löpande	VA-planeringsgruppen

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy:
Kommunen ska verka för en ökad kunskap och medvetenhet hos medborgarna i frågor som rör VA-försörjning.

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
6. Kommunera VA-planens innehåll via hemsida mm.	Klart	ÖSK
7. Kommunikationsaktivitet mot allmänheten rörande VA-frågor minst en gång varje fyraårsperiod.	2021-2022	KS, ÖSK, kommun-chef

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska ha en öppenhet för att pröva nya tekniska lösningar för dricksvatten, spillvatten och dagvattenhantering.*

2021-05-27

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
21. Utredda möjligheten till kvävereduktion och dammar på flera reningsverk för att möta eventuella framtida krav på kvävereduktion.	2021- 2022	ÖSK

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Hultsfreds kommun ska aktivt arbeta för en förbättring av kommunens yt- och grundvattenkvalitet så att god vattenstatus eller motsvarande vattenkvalitet kan uppnås i kommunens samtliga vattenområden.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
8. Samarbete med Emåförbundet för att förbättra vattenkvaliteten på kommunens vattenförekomster (yt- och grundvatten).	Löpande	VA-planeringsgruppen

5.2 Plan för VA inom kommunalt verksamhetsområde

Handlingsplanen VA inom kommunalt verksamhetsområde utgår från ställningstaganden i VA-policyn, och är nedan uppdelat på dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Se bilaga 1 för närmare beskrivning av åtgärderna.

5.2.1 Dricksvatten

Kommunen ska arbeta med dricksvatten inom kommunalt verksamhetsområde på följande sätt:

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska ha en planeringsberedskap så att man långsiktigt säkerställer en god tillgång och kvalitet på dricksvatten för boende i hela kommunen.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
9. Upprätta en kommunal vattenförsörjningsplan för Hultsfreds kommun	2022	ÖSK
10. Överföringsledning från Silverdalens vattentäkt.	2023	ÖSK

2021-05-27

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska säkerställa att föroreningar i mark inte riskerar att förorena allmänna eller enskilda dricksvattentäkter.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
11. Revidering av samtliga vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter.	2021-2023	ÖSK

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunens allmänna dricksvattentäkter ska skyddas genom aktuella vattenskyddsområden med tillhörande skyddsföreskrifter.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
11. Revidering av samtliga vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter.	2021-2023	ÖSK

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska ha en beredskap för att på kort tid kunna lösa vattenförsörjningen vid en akut störning.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
12. Utredda möjligheterna för en reservvattentäkt för Hultsfred.	2021	ÖSK

13. Framtagande av aktuell nödvattenplan	2021	ÖSK
--	------	-----

5.2.2 Spillvatten

Kommunen ska arbeta med spillvatten inom kommunalt verksamhetsområde på följande sätt:

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Befintliga ledningar och pumpstationer ska förnyas och underhållas i den takt som krävs för att säkerställa deras funktion och driftsäkerhet.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
14. Uppdatering av sanerings-, förnyelse- och investeringsplan för ledningsnätet.	Klart	ÖSK

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska bedriva ett kontinuerligt uppströmsarbete vad gäller föroreningar i spill- och dagvatten.*

2021-05-27

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
19. Utredda förutsättningarna för en RevaQ-certifiering.	2021- 2022	ÖSK

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *VA-verksamhetsområden ska anpassas efter dagens behov av vattentjänster och med hänsyn tagen för eventuella förändrade framtida behov.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
15. Inventering av fastigheter inom verksamhetsområdet som inte är anslutna.	2021- 2022	ÖSK
16. Uppdatering av VA-verksamhetsområdet för varje tätort.	2021	VA-planeringsgruppen
17. Aktualisera VA-verksamhetsområdet i samband med detaljplanearbete	Vid behov	MoB (planavd)
18. Bevaka eventuella kommande förändringar i Lagen om Allmänna Vattentjänster (SFS (2006:412)).	Löpande	ÖSK

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska verka för hushållning med naturresurser och ett ökat kretslopp av växtnäring ifrån avlopp till odlad mark.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
19. Utredda förutsättningarna för en RevaQ-certifiering.	2021- 2022	ÖSK
20. Förstudie – system för återföring av växtnäring från avloppsfraktioner från enskilda avlopp till odlad mark.	2018	ÖSK

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska underhålla och förnya avloppsreningsverken i den omfattning som är nödvändig för att säkerställa en funktion så att miljölagstiftningens och myndigheternas lagkrav klaras.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
21. Utredda möjligheten till kvävereduktion och dammar på flera reningsverk för att möta eventuella framtida krav på kvävereduktion.	2021- 2022	ÖSK

2021-05-27

5.2.3 Dagvatten

Kommunen ska arbeta med dagvatten inom kommunalt verksamhetsområde på följande sätt:

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Ansvarsfrågan för dagvattenhantering i kommunen ska vara tydliggjord både mellan olika aktörer och för olika geografiska delar av kommunen.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
22. Ta fram uppdaterad VA-taxa innehållande dagvattenhantering.	2022	ÖSK
23. Ta fram en dagvattenplan.	2022	ÖSK och MoB (planavd)

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Förnyelseplaneringen ska säkerställa att dagvatten kan avledas både vid normala och extrema regn, utan att orsaka skador på bebyggelse, viktiga samhällsfunktioner eller tredje man. Dagvattenhanteringen ska också vara anpassad till förändrade klimatförhållanden med intensivare nederbörd och höjda vattennivåer i sjöar och vattendrag.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
24. Ta fram policy/riktlinjer för vilka regnmängder vi ska planera och dimensionera för.	2022	MoB (planavd)

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Dagvattensystemen skall utformas så att en så stor del av föroreningarna som möjligt kan avskiljas under vattnets väg till recipient.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
24. Ta fram policy/riktlinjer för vilka regnmängder vi ska planera och dimensionera för.	2022	MoB (planavd)

2021-05-27

5.3 Plan för VA utanför kommunalt verksamhetsområde

Handlingsplanen för VA utanför kommunalt verksamhetsområde utgår från ställningstaganden i VA-policy, och är nedan uppdelat på dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Se bilaga 1 för närmare beskrivning av åtgärderna.

5.3.1 Dricksvatten

Kommunen ska arbeta med dricksvatten utanför kommunalt verksamhetsområde på följande sätt:

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska verka för en hållbar användning av enskilda vattentäkter med god kvalitet och tillräcklig mängd.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
25. Översiktlig inventering av de större gemensamma dricksvattentäkterna.	Kontinuerligt	MoB

5.3.2 Spillvatten

Kommunen ska arbeta med spillvatten utanför kommunalt verksamhetsområde på följande sätt:

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska verka för väl fungerande enskilda anläggningar med robust och beprövad teknik.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
7. Kommunikationsaktivitet mot allmänheten rörande VA-frågor minst en gång varje fyraårsperiod.	2021- 2022	KS

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska vara positiv till bildande av gemensamhetsanläggningar för VA i områden med bristfällig VA-försörjning, där allmän anläggning inte planeras.*

<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
26. Arbeta utifrån plan för områden och byggelsegrupper utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp (bilaga 2)	2021	VA- planeringsgruppen

2021-05-27

27. Information kring ev. möjlighet till anslutning till det kommunala VA-nätet, genom enskilda VA-avtal, för bostadshus eller grupper av hus belägna utanför VA verksamhetsområde. Löpande ÖSK

5.3.3 Dagvatten

Kommunen ska arbeta med dagvatten utanför kommunalt verksamhetsområde på följande sätt:

Ur Hultsfreds kommuns VA-policy: *Kommunen ska i sin förnyelseplanering arbeta för att dagvattenflöden utanför det kommunala verksamhetsområdet för dagvatten fördröjs och renas lokalt på kvartermark och allmän mark så långt som möjligt innan det går vidare till recipient.*

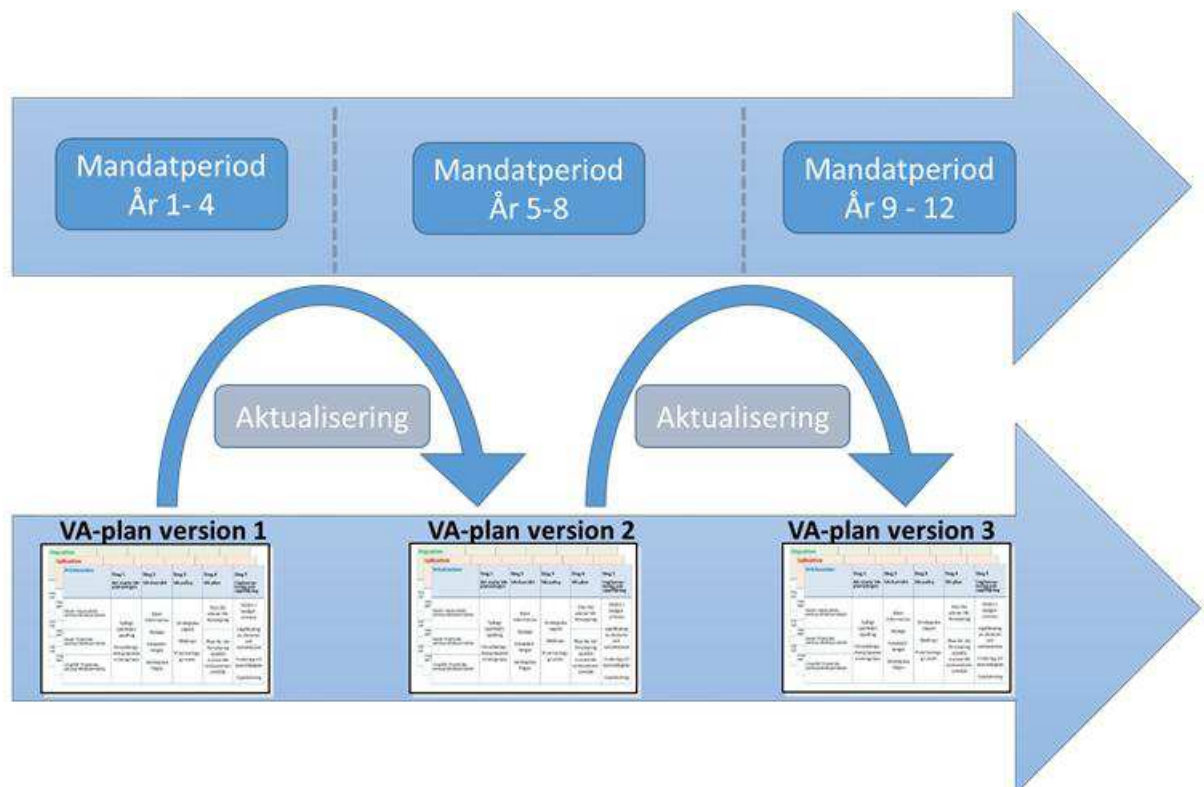
<u>Åtgärd</u>	<u>År</u>	<u>Ansvarig</u>
28. Information om dagvattenhantering ska ske vid bygglov och vid andra kommun- och myndighetskontakter.	2021	KS

6 Uppföljning och fortsatt VA-planering i Hultsfreds kommun

VA-planen bedöms medföra positiva effekter i form av såväl minskade utsläpp till Hultsfreds kommuns yt- och grundvatten som ökad effektivitet i kommunen arbetar med VA i planering och myndighetsutövning. Nyttor och förbättringar förutses bland pga. planerade åtgärder riktat mot dåliga enskilda avlopp, förbättrad dagvattenhantering samt säkrare dricksvattenförsörjning.

Dessa resultat förutsätter att de i VA-planen föreslagna åtgärderna implementeras i kommunens kommande budgetprocesser och att det finns uppdrag till och resurser för kommunens förvaltningar och bolag att bedriva ett kontinuerlig förvaltningsövergripande VA-planering.

2021-05-27

Figur 3. VA-planeringen är en process över en längre period ca 12–16 år där planen aktualiseras varje mandatperiod. Källa: Vägledning för kommunal VA-planering (Havs- och Vattenmyndighetens rapport 2014:1).

Att ta fram en VA-plan är inte något som gör en gång och sedan är det klart utan detta kräver kontinuitet och VA-planen i sin helhet och dess underlagsdokument/delplaner behöver uppdateras och aktualiseras med jämna mellanrum. Det är lämpligt att göra en större revidering av VA-planen varje mandatperiod, som figur 3 visar. Detta för att ny kunskap, ändrade lokala förutsättningar och eventuella lagändringar i lagstiftning och regelverk ger anledning att revidera och kanske till och med att ompröva föreslagna (investerings-)åtgärder. Exempel på detta är bland annat VA-utbyggnadsplaner som kommer behöva revideras kontinuerligt.

Det finns ett fortsatt behov av en förvaltningsövergripande VA-planeringsgrupp som har till uppgift att bland annat initiera uppdateringar av VA-planen men framförallt bedöma var allmänna vattentjänster behöver ordnas enligt 6 § LAV. Det är viktigt att komma ihåg att det är kommunen och inte VA-huvudmannen (ÖSK) som har ansvaret för denna bedömning. Om kommunen väl beslutar att VA-försörjningen ska lösas genom en allmän anläggning så är det ÖSK som får i uppdrag att inrätta ett verksamhetsområde för VA.

2021-05-27

7 Ordlista

ABVA	Allmänna bestämmelser/föreskrifter för användande av kommunens allmänna vatten och avloppsanläggning
Allmän VA-anläggning	En VA-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt LAV.
Dagvatten	Regn- och smältvatten från exploaterade områden som avrinner på ytan och når recipient eller reningsverk via hårdgjorda ytor, genomsläpplig mark, diken och/eller VA-anläggning. (I exploaterade områden ingår inte åkermark och skogsmark.)
Enskild VA-anläggning	En VA-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän VA-anläggning.
Gemensamhetsanläggning	Enskild VA-anläggning som inrättats för två eller flera fastigheter gemensamt med stöd av anläggningslagen.
Huvudman	Den som äger en allmän VA-anläggning. I Hultsfred är det ÖSK.
LAV	Lagen om allmänna Vattentjänster
LIS-område	Landsbygdsutveckling i strandnära lägen
Miljö kvalitetsnormer	Förkortas ofta MKN. Bestämmelser om kraven på kvaliteten i vattnet, och är styrande för myndigheter och kommuner. De grundläggande kraven är att uppnå ”God ekologisk och kemisk status” och att statusen inte får försämrans.
MoB	Miljö- och byggnadsförvaltningen
Recipient	Den sjö eller vattendrag som tar emot (renat eller orenat) avlopps- eller dagvatten.
Spillvatten	Förorenat vatten från hushåll, industrier och andra verksamheter.
Uppströmsarbete	Förebyggande arbete för att minska mängden miljöstörande ämnen som hamnar i avloppsvattnet.
VA	Vatten och avlopp.
Verksamhetsområde	Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän va-anläggning.

2021-05-27

8 Referenser

Länsstyrelsen. 2013. Regional vattenförsörjningsplan för Kalmar län.

Emåförbundet. Dagvatteninventering Hultsfreds kommun.

Emåförbundet. Förslag till Dagvattenåtgärder Hultsfreds kommun

Hultsfreds kommun. 1997. Kretsloppsplan för Hultsfreds kommun

Hultsfreds kommun. 2008. Allmänna bestämmelser för användande av Hultsfreds kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning (ABVA)

Hultsfreds kommun. 2012. VA-översikt

Hultsfreds kommun. 2015. VA-policy

Havs- och vattenmyndigheten. Vägledning för kommunal VA-planering för hållbar VA-försörjning och god vattenstatus. Havs- och vattenmyndighetens rapport 2014:1.

Miljömålsportalen www.miljomal.se

Bilaga 1. Handlingsplaner för VA i Hultsfreds kommun

I denna bilaga finns en mer detaljerad beskrivning av de aktiviteter som ska genomföras utifrån VA-planen, som beskrivs i kapitel 5 *Handlingsplaner för vatten och avlopp i Hultsfred*. Här specificeras vilka åtgärder som planeras, tidpunkt för genomförande och vilken del av kommunen som är ansvarig. För aktiviteter inom den första fyraårsperioden 2018-2021 anges årtal, för de kommande två fyraårsperioderna (2022-2025 och 2026-2029) är tidplaneringen mindre detaljerad, och ett kryss anger under vilken tidsperiod aktiviteten är tänkt att ske. I tabellen anges också vad som ingår i det löpande arbetet, och vilka aktiviteter eller åtgärder som ligger utanför ordinarie driftsbudget och behöver tas med i budgetarbetet.

Numreringen av åtgärder följer samma numrering som i kapitel 5 Handlingsplaner för vatten och avlopp i Hultsfred.

1 Handlingsplan för övergripande frågor inom VA i Hultsfreds kommun

Nr.	Aktivitet/åtgärd	2018- 2021	2022- 2025	2026- 2029	Ansvarig	Finansiering	Prioritering och kommentar
1	Formalisera regelbundna möten med VA-planeringsgruppen efter VA-planens färdigställande.	2018			ÖSK och MoB	Inom ramen för varje förvaltnings budget inom verksamhetsområdena.	Fyra möten per år, med rullande ansvar. Emåförbundet och räddningstjänsten bjuds in till alla möten, och deltar i mån av behov, dock minst två gånger per år. Ansvarig för årlig rapportering till kommunstyrelsen genom mötesprotokoll är avdelningschef VA och avdelningschef miljö- och byggnadsavdelningen.
2	Dialog förs kontinuerligt med kringliggande kommuner om driftsamverkan.	Löpande	x	x	ÖSK och MoB	Inom ramen för varje förvaltnings budget inom verksamhetsområdena.	Kommunen har idag samarbete med Högsby via ÖSK, och med Vimmerby via den gemensamma miljö- och byggnadsförvaltningen.
3	Säkerställa karteringen av översvämningsområden för att underlätta långsiktig planering.	2021			MoB (plan)	Äska medel	I samverkan med räddningstjänsten. Ska läggas in i kommunens GIS-karta som eget lager med olika färger som visar klassning av risknivå.

4	<p>Ta fram tydliga rutiner för uppföljning av översvämningshändelser*.</p> <p>Åtgärda direkt efter händelser inom ramen för befintlig budget.</p> <p>Långsiktiga åtgärder ska utredas och budgeteras för utförande för att minimera risker. Utgå från kartering.</p>	2018-2021			ÖSK	Inom ramen för befintlig budget.	<p>*I samverkan med räddningstjänsten.</p> <p>När kommunen ges möjlighet att yttra sig på remisser kring NAPP så ska översvämningriskerna beaktas.</p>
5	Regelbundna träffar genom Emåförbundet och Älvgruppen.	Löpande	x	x	VA-planeringsgruppen	Inom ramen för varje förvaltnings budget inom verksamhetsområdena.	ÖSK, MoB och Rtj bör delta på träffarna.
6	Kommunicera VA-planens innehåll via hemsida mm.	2018 Klart			ÖSK	Inom ramen för befintlig budget.	<p>Alla delar av VA-planen ska finnas på kommunens hemsida.</p> <p>VA-verksamhetsområden inkl. vad det innebär i skyldighet/rättighet för VA-huvudmannen resp. kunden ska kommuniceras direkt till berörda när det är klart.</p>

7	Kommunikationsaktivitet mot allmänheten rörande VA-frågor minst en gång varje fyraårsperiod.	2021	2022	x	ÖSK, KS, kommun- chef (Bero- ende på vilken fråga som är i fo- kus)	Specifik bud- get avsatt via KS. 100 tkr/tillfälle.	Text i samband med bevakningsförbud, i samband med uppströmsarbete, om enskilda avlopp etc. MoB kan delta med info till aktiviteterna.
8	Samarbete med Emåförbundet för att förbättra vattenkvaliteten på kommunens vattenförekomster (yt- och grundvatten).	Löpande	x	x	VA- plane- rings- gruppen	Inom ramen för befintlig budget.	Stående punkt på VA-planeringsgruppens möten, där Emåförbundet deltar. Samarbetet sker inom ramen för kommunens medlemskap i Emåförbundet.

2 Handlingsplan för VA inom kommunalt verksamhetsområde

Här specificeras vilka åtgärder som planeras inom kommunalt verksamhetsområde, när och vilken del av kommunen som är ansvarig. För aktiviteter inom den första fyraårsperioden 2018-2021 anges årtal, för de kommande två fyraårsperioderna (2022-2025 och 2026-2029) är tidplaneringen mindre detaljerad.

Nr.	Aktivitet/åtgärd	2018- 2021	2022- 2025	2026- 2029	Ansvarig	Finansiering	Prioritering och kommentar
9	Upprätta en kommunal vattenförsörjningsplan för Hultsfreds kommun		2022		ÖSK	Äska medel	Den regionala vattenförsörjningsplanen för Kalmar län ligger som grund.
10	Överföringsledning från Silverdalens vattentäkt.		2023		ÖSK	Finns med i budget	Planering påbörjad (2018).
11	Revidering av samtliga vattenskyddsområden och skyddsföreskrifter.	2021	2022- 2023		ÖSK	Finns med i budget	En tidplan är framtagen för när arbete med respektive vattenskyddsområde ska ske.
12	Utreda möjligheterna för en reservvattentäkt för Hultsfreds vattentäkt.	2021			ÖSK	1 500 tkr äskas i kommande budgetarbete.	Görs i samband med vattenförsörjningsplanen.
13	Framtagande av aktuell nödvattenplan	2021			ÖSK	Inom ramen för befintlig	Tas fram parallellt med VA-planen eller i direkt anslutning till att den antagits.

						budget.	
14	Uppdatering av sanerings-, förnyelse- och investeringsplan för ledningsnätet.	Klart	x	x	ÖSK	Finns med i budget.	En intern plan finns för de närmaste 2-3 åren. Saneringsplan utifrån vissa givna parametrar håller på att tas fram. Uppdatering varje år utifrån driftstörningar.
15	Inventering av fastigheter inom verksamhetsområdet som inte är anslutna.	2021	2022		ÖSK	Inom ramen för befintlig budget.	ÖSK kan ta hjälp av MoB med de fastigheter som är svåra att nå med kommunalt VA för att utreda miljönytta.
16	Uppdatering av VA-verksamhetsområdet för varje tätort.	2021			VA-planegruppen med beslut i varje nämnd/direktion.	Inom ramen för befintlig budget.	Detta innebär förändringar och troligtvis delvis nya gränsdragningar ÖSK kan ta hjälp av MoB med de fastigheter som är svåra att nå med kommunalt VA för att utreda miljönytta. Under 2018 tas en tidsplan fram för arbetet.
17	Aktualisera VA-verksamhetsområdet i samband med detaljplanearbete	Vid behov	Vid behov	Vid behov	Miljö- och bygg (plan)	Inom ramen för befintlig budget.	Frågan lyfts i plan- och byggsamråd och i VA-planeringsgruppen tidigt. En gemensam rutin tas fram 2018.
18	Bevaka eventuella kommande förändringar i Lagen om Allmänna Vattentjänster (SFS (2006:412)).	Löpande			ÖSK	Inom ramen för befintlig budget.	Även bevaka ny praxis i tolkningen av LAV §6.

19	Utreda förutsättningarna för en RevaQ-certifiering.	2021	2022		ÖSK	Äska medel	Ev i samarbete med grannkommuner.
20	Förstudie – system för återföring av växtnäring från avloppsfraktioner från enskilda avlopp till odlad mark.	2018				LOVA-bidrag	Kretsloppslösningar.
21	Utreda möjligheten till kvävereduktion och dammar på flera reningsverk för att möta eventuella framtida krav på kvävereduktion.	2021	2022		ÖSK	Inom ramen för befintlig budget.	Påbörjat (2018).
22	Ta fram uppdaterad VA-taxa innehållande dagvattenhantering.		2022		ÖSK	Äska 500 tkr skattefinansierat.	För att kunna finansiera framtida dagvattenåtgärder som krävs för att hantera ökade dagvattenflöden.
23	Ta fram en dagvattenplan.		2022		ÖSK och MoB (plan)	Äska 500 tkr skattefinansierat.	Inventering och undersökning av utpekade "hot spots" ingår.
24	Ta fram policy/riktlinjer för vilka regnmängder vi ska planera och dimensionera för.		2022		Miljö- och bygg (plan)	Äska medel	Stöd från ÖSK och Miljökontoret. Koppla ihop med översvämningsskartering och dagvattenplan

3 Handlingsplan för VA utanför kommunalt verksamhetsområde

Här specificeras vilka åtgärder som planeras utanför kommunalt verksamhetsområde, när och vilken del av kommunen som är ansvarig. För aktiviteter inom den första fyraårsperioden 2018-2021 anges årtal, för de kommande två fyraårsperioderna (2022-2025 och 2026-2029) är tidplaneringen mindre detaljerad.

Nr.	Aktivitet/åtgärd	2018-2021	2022-2025	2026-2029	Ansvarig	Finansiering	Prioritering och kommentar
25	Översiktlig inventering av de större gemensamma dricksvattentäkterna.	Kontinuerligt			MoB	Inom det löpande arbetet	Finns ett fåtal större gemensamma enskilda vattentäkter i kommunen.
26	Arbeta utifrån plan för områden och bebyggelsegrupper utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp.	2021	x	x	VA-planeringsgruppen	Inom det löpande arbetet	Tolv områden har identifierats, och dessa beskrivs i bilaga 2. Där beskrivs också vilka områden som bör utredas om eventuellt behov av att lösa vatten och avlopp i kommunal regi.
27	Information kring ev. möjlighet till anslutning till det kommunala VA-nätet, genom enskilda VA-avtal, för bostadshus eller grupper av hus belägna utanför VA-verksamhetsområde.	Löpande			ÖSK	Inom ramen för befintlig budget.	Text via kommunens hemsida. Information bl.a. i samband med att överföringsledningar planeras.

28	Information om dagvattenhantering ska ske vid bygglov och vid andra kommun- och myndighetskontakter.	2021	x	x	MoB (bygg)	Inom det löpande arbetet	ÖSK tar fram information till verksamhetsutövare om dagvattenhantering inom VA-verksamhetsområdet. Detta kan användas som grund för information även utanför VA-verksamhetsområdet.
----	--	------	---	---	---------------	--------------------------	---

Vatten- och avloppsplan
Bilaga 2. Områden och bebyggelsegrupper utanför
kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp

2021-05-27

Områden och bebyggelsegrupper utanför kom- munalt verksamhetsområde för vatten och avlopp

Innehåll

Inledning.....	3
1. Bjärkensjöarna och Näset	7
2. Främsteby	9
3. Hagelsrum.....	11
4. Herrstorpet	13
5. Hultsfredsbyn, Folkparken Hultsfred inklusive camping och Klosterområdet.....	15
6. Järeda	17
7. Karlsborg	19
8. Käreby.....	21
9. Linden och Brotopet	23
10. Målilla motorbana.....	25
11. Ormestorp	27
12. Tigerstad	29

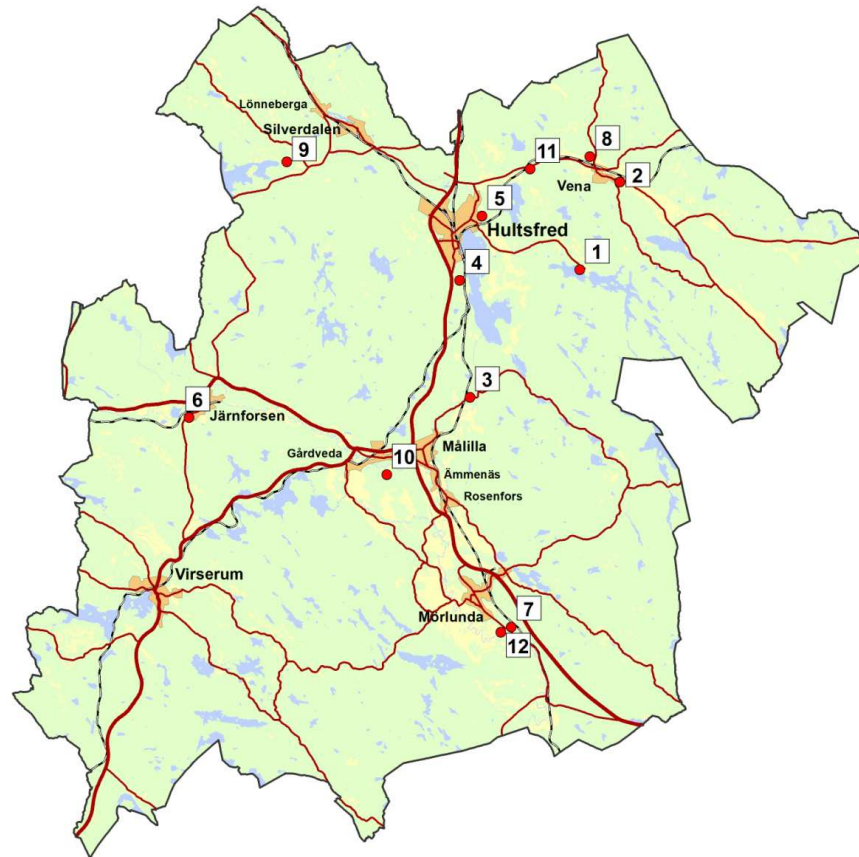

Inledning

Denna bilaga innehåller områden och bebyggelsegrupper som ligger utanför verksamhetsområdet för vatten och avlopp i Hultsfreds kommun, som kan kräva särskild hantering och/eller som har varit aktuella tidigare. Områdena har identifierats utifrån samlad kompetens inom VA-planeringsgruppen. VA-planeringsgruppen bevakar dessa och några av områdena kommer att utredas vidare. De tolv områdena beskrivs bl.a. med avseende på nuvarande status på avlopp, dricksvattenförsörjning och påverkan på närliggande sjö eller vattendrag. För varje område anges en planeringsstrategi och prioritering, t.ex. om de kräver en särskild handläggning av enskilda avlopp eller om de bör utredas om det föreligger ett kommunalt ansvar för vatten och avlopp där enligt Lagen om allmänna VA-tjänster (LAV).

Dessa områden och bebyggelsegrupper diskuteras årligen av kommunens VA-planeringsgrupp, som består av tjänstemän från ÖSK, miljöavdelningen och planavdelningen, och bilagan justeras utifrån eventuella nya omständigheter. En grundligare genomgång och uppdatering görs vart fjärde år.

Områdena har sorterats i alfabetisk ordning. Områdenas geografiska läge visas i figur 1 och en sammanfattning av informationen om respektive område finns i tabell 1. På följande sidor beskrivs varje område var för sig.

Figur 1. Områden och bebyggelsegrupper utanför verksamhetsområdet för vatten och avlopp i Hultsfreds kommun. 1) Bjärkensjöarna och Näset; 2) Främsteby; 3) Hagelsrum; 4) Herrstorpet; 5) Hultsfredsbyn, Folkparken Hultsfred inklusive camping och Klosterområdet; 6) Järeda; 7) Karlsborg; 8) Käreby; 9) Linden och Brotorpet; 11) Målilla motorbana; 11) Ormestorp; 12) Tigerstad.

Tabell 1. Sammanfattande tabell över områden och bebyggelsegrupper utanför verksamhetsområdet för vatten och avlopp i Hultsfreds kommun. Inom parentes anges hur många permanentbebodda/fritidshus det finns i området.

Nr	Område	Kort beskrivning	Miljöbedömning	Planeringsstrategi	Prioritering
1	Bjärensjöarna och Näset	Strandnära fritidsbebyggelse, ca 150 fastigheter (10 permanentbebodda/140 fritidshus).	En gemensamt stor belastning på Bjärensjöarna	För utveckling av området krävs detaljplanering.	<i>Inget behov av allmänt VA i dagsläget.</i>
2	Främsteby	By i direkt anslutning till Vena samhälle. Ca 25 fastigheter (15/10), samt 15 ytterligare strax söder om dessa.	Tätt mellan fastigheterna ger svårighet att lösa VA på fastigheterna utan att påverka grundvatten.	Detaljplanering och utredning om § 6.	<i>Kan vara aktuellt att lösa via GA eller allmänt VA i nästa VA-planeringsperiod, 2022-2026.</i>
3	Hagelsrum	By, ca 35 fastigheter.	Nära Silverån.	Fortsatt enskilt VA (troligen hög skyddsnivå)	<i>Inte prioriterat i VA-plansarbetet.</i>
4	Herrstorpet	Strandnära område söder om Hultsfred, 5 fastigheter (3/2). Planerad exploatering.	Närhet till Silverån och Hulingen.	Pågående detaljplanearbete styr framdragning av allmänt VA.	<i>Anslutningar sker i första hand av det nya detaljplaneområdet och befintliga fastigheter inom det hela utökade området.</i>
5	Hultsfredsbyn, Folkparken Hultsfred inklusive camping och Klosterområdet	Område i direkt anslutning till Hultsfreds samhälle. Delar av byn ligger inom kommunalt verksamhetsområde.	Närhet till Hulingen.	Detaljpaneläggning pågår av mindre del av området, vilket kommer att införlivas i VA-verksamhetsområde. Campingen och Klosterområdet kommer inte att ingå i VA-området.	<i>Detaljplaneområdet kommer att anslutas till allmänt VA när exploatering sker, därefter ansluts övriga delar.</i>

6	Järeda	By strax sydväst om Järnforsen, med delvis tät bystruktur, ca 20 fastigheter (10/10).	Tät by som gemensamt påverkar närliggande sjö	Finns inga planer på en kommunal lösning i dagsläget. Fortsatt enskilda lösningar.	<i>Utredning bör göras om grundvattenmagasinets status och värde, samt de enskilda vattentäkternas status.</i>
7	Karlsborg	By nära Emån, ca 40 fastigheter, permanent och fritidshus.	Mycket svåra markförhållanden för EA. Närhet till Emån.	Finns inga planer på en kommunal lösning i dagsläget. Fortsatt enskilda lösningar.	<i>Inte prioriterat i VA-plansarbetet.</i>
8	Käreby	Mindre by strax nordväst om Vena. 16 fastigheter (12/4)	Närhet till Verån.	Fortsatt EA (ej inventerat)	<i>Inte prioriterat i VA-plansarbetet.</i>
9	Linden och Brotorpet	Fritidsbebyggelse vid sjön Linden. Ca 20 fastigheter.	Sjönära, svåra markförhållanden, nära grundvattnet.	Ev detaljplanering och utredning om § 6.	<i>Kan vara aktuellt att lösa via GA eller allmänt VA i nästa VA-planeringsperiod, 2022-2026.</i>
10	Målilla motorbana	Anläggning för motorsport med besökskapacitet på 15 000 besökare.	Nära avstånd till Emån.	Fortsatt EA	<i>Inte prioriterat i VA-plansarbetet.</i>
11	Ormestorp	By längs Venavägen ca 2 km nordväst om Hultsfred, tämligen tätt mellan husen. Ca 20 fastigheter.	Inte särskilt känsligt. Ca 500 m från sjön Gnötteln.	Erbjuda frivillig anslutning till kommunal ledning genom området.	<i>Inte prioriterat i VA-plansarbetet.</i>
12	Tigerstad	Mindre by söder om Mörlunda, ca 15 fastigheter (10/5)	Närhet till Emån.	Fortsatt EA, men svårt att lägga hållbara enskilda lösningar.	<i>Inte prioriterat i VA-plansarbetet.</i>

Mer ingående beskrivning av respektive område finns på följande sidor.

1. Bjärkensjöarna och Näset

Figur 2. Stränderna längs Bjärkensjöarna är populära för fritidsbebyggelse, och är även utpekade som lämpliga för landsbygdsutveckling.

Område: Bebyggelse längs Oppbjärken och Nerbjärkens stränder, inklusive halvön Näset

Antal permanentboende hushåll: Högst 10 st

Antal fritidshus: Runt Nerbjärken finns ca 90 boningshus varav ett 50-tal har slamtömning. Runt Oppbjärken finns ca 65 boningshus varav 25 har slamtömning.

Beskrivning: Strandnära bebyggelse, främst fritidshus, relativt små tomter.

Dricksvattenförsörjning: Enskilda brunnar, vattenkvalitet okänd. Ökade risker för kvalitetsproblem med fler enskilda avlopp.

Status på avlopp: Ca 75 har WC och/eller BDT. Av dessa har 80 % beslut från 2000-talet. Området inventerat 2014. Samtliga avlopp bedöms uppfylla lagkraven 2018.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall. I samband med en eventuell detaljplaneläggning hanteras även dagvatten och översvämningsrisker.

Miljöbedömning och recipient: Ligger i direkt anslutning till Oppbjärken och Nerbjärken. En gemensamt stor belastning på Bjärkensjöarna. Ju fler avlopp det blir desto svårare blir det att hitta en bra plats för en ny anläggning.

Sjöarna tillhör Viråns avrinningsområde som är Natura-2000-område från sjön Ver (Naturvärdesklass II 1995) och hela vattenområdet nedströms till havet. I VISS har Oppbjärken God ekologisk status, Nerbjärken har måttlig ekologisk status medan Bjärkeån har otillfredsställande ekologisk status. Det beror på viss försurningspåverkan (tillflöden till Nerbjärken) och i Bjärkeån finns det flera vandringshinder som sänker statusen. Sjöarna betecknas som näringsfattiga.

Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Närmaste anslutningspunkter finns i Vena, 5,7 km eller i Hultsfred, 8,7 km, fågelvägen. Området kommer vid anslutning sannolikt hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill samt att det är svår terräng för att ta sig fram till husen. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ställningstagande krävs om tvångsanslutning ska ske längs överföringsledning vilket kan vara ett sätt att finansiera investeringen. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 5-8 år.

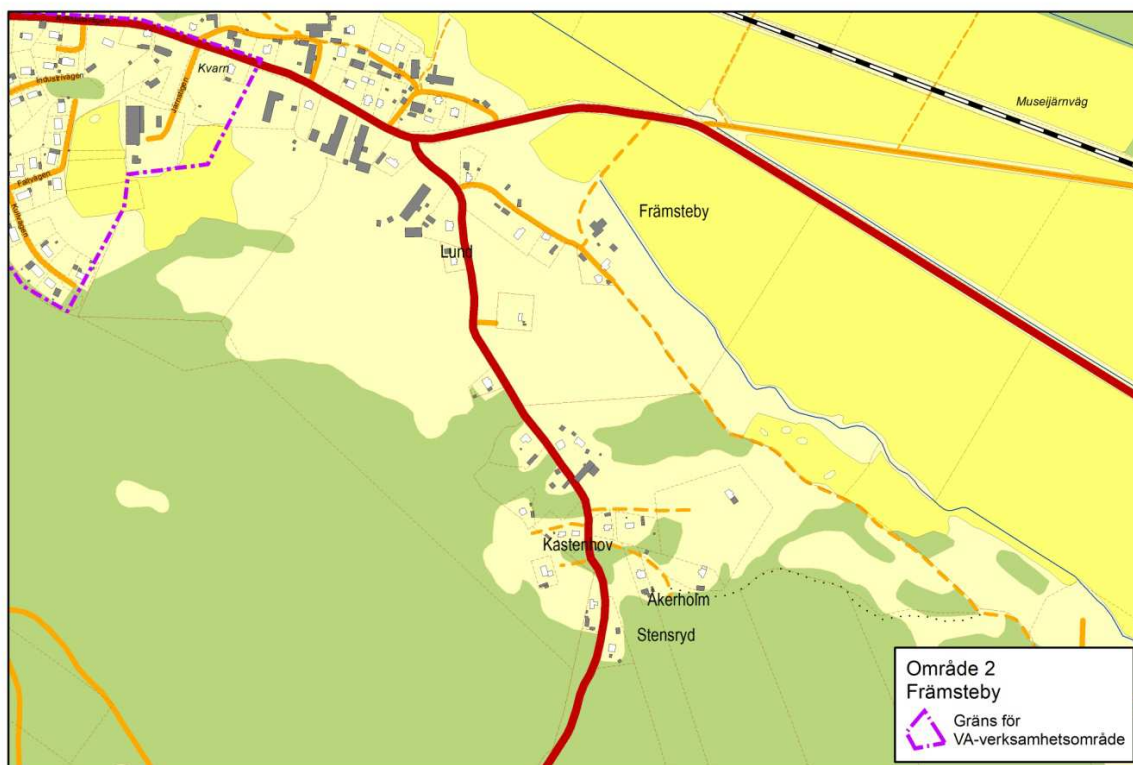
Alternativet skulle vara att bygga ett lokalt reningsverk och/eller vattenverk.

Fysisk planering: Planer finns på ytterligare fritidsbebyggelse i området. Bör se över området med detaljplan avseende fastighetsbildning, VA samt strandskyddsfrågor. Bjärkensjöarna är utpekade i ÖP som LIS områden, vilket innebär att det är lämpligt med landsbygdsutveckling i strandnära lägen runt sjöarna.

Planeringsstrategi: För att kunna utveckla området ytterligare måste åtminstone delar av det detaljplaneläggas. Det har vid rättsfall gällande strandskydd visat sig att det inte går att tillåta mer utbyggnad i delar av området utan detaljplan. Det är även väl motiverat att detaljplanelägga området för att i ett större sammanhang lösa vatten och avlopp.

Prioritering: I dagsläget ser vi inte att området behöver anslutas till det kommunala VA-verksamhetsområdet. För utveckling av området krävs att man ser över VA-lösningarna i ett större sammanhang t.ex. genom detaljplan.

2. Främsteby

Figur 3. Främsteby är en mindre by i utkanten av Vena samhälle.

Område: Främsteby

Antal permanentboende hushåll: ca 15 st

Antal fritidshus: 10 st

Övriga: Strax söder om detta område finns ett 15-tal hus till där de flesta är permanentboende

Beskrivning: By med tät bystruktur i direkt anslutning till Vena samhälle.

Dricksvattenförsörjning: Enskilda brunnar, vattenkvalitet okänd. Ökade risker för kvalitet med fler enskilda avlopp.

Status på avlopp: Ca 10 modernare, de allra flesta i det södra området. Ej inventerat.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall.

Miljöbedömning och recipient: Tätt mellan fastigheterna ger svårighet att lösa VA utan att påverka grundvatten. Närmaste recipient är Verån som rinner fram ca 100 meter norr om området. Denna del av Verån är väldigt påverkad och bedöms ha otillfredsställande ekologisk status. Den rinner genom en uppodlad dal med dikade jordbruksmarker på båda sidor, ån är utträtad, har sällan någon beskuggning eller odlingsfri zon. Alla förutsättningar för övergödning finns.

Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Närmaste anslutningspunkt ligger 500 m bort i bykärnan. Området kommer vid anslutning sannolikt hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill samt att det är svår terräng att ta sig fram till husen via. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 5-8 år.

Fysisk planering: Det finns inga detaljplaner eller utpekade LIS områden i området.

Planeringsstrategi: Detaljplan kan komma att krävas om området skall anslutas till det kommunala VA-verksamhetsområdet. Det finns dock inte något privat initiativ till en detaljplan varvid det i så fall kommer att bli en kostnad för kommunen. Alternativet är att driva en ledningsrättsprocess via Lantmäteriet för att få till tillstånd att dra fram ledningar på privat mark.

Prioritering: Tas inte med som utökat VA-verksamhetsområdet denna gång. Till nästa revision om fyra år ska tekniska, ekonomiska och juridiska förutsättningar tas fram för möjligheten att gå fram med kommunalt VA till och inom området.

Tillsvidare får lösningar ske med enskilda avlopp.

3. Hagelsrum

Figur 4. Hagelsrum är en mindre by några km nordväst om Målilla.

Område: Hagelsrums by

Antal permanentboende hushåll: ca 20 st

Antal fritidshus: ca 15 st

Beskrivning: By, några kilometer nordväst om Målilla.

Dricksvattenförsörjning: Enskilda brunnar, vattenkvalitet okänd. Ökade risker för kvalitetsproblem med fler enskilda avlopp.

Status på avlopp: Området inventerat 2011. 25 st har avloppsanläggningar från 2000-talet, 4 från 1990-talet. Minst 2 har torr lösning och några hus står tomma.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall. Delar av Hagelsrum ligger i riskzonen om Silverån skulle svämma över.

Miljöbedömning och recipient: Området ligger nära Silverån, vilket innebär hög skyddsnivå för många av avloppsanläggningarna. Silverån på denna sträcka bedöms ha otillfredsställande ekologisk status. Vattendraget berörs av markavvattningsföretag och vandringshinder. Uppmätta fosforhalter ger en måttlig status för näringsämnen. Provfisken som gjorts indikerar dålig status för den kvalitetsfaktorn.

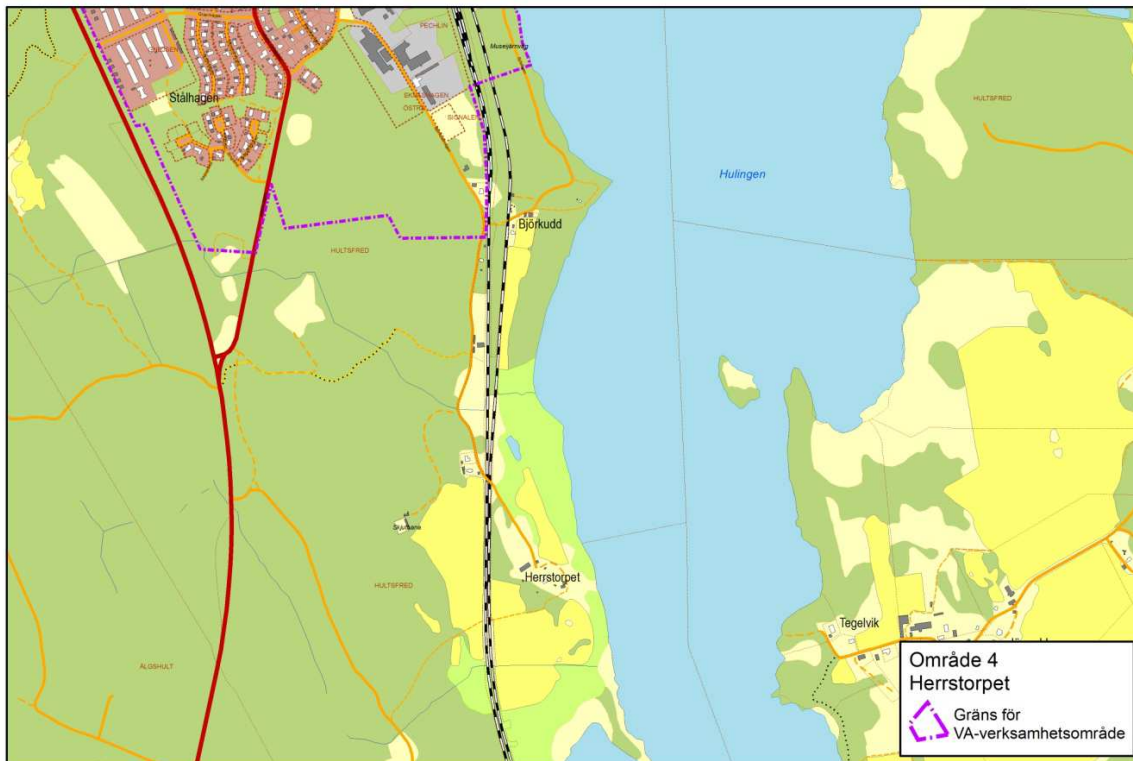
Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Området ligger ca 3 km från närmaste anslutningspunkt i Målilla.

Fysisk planering: Det finns en detaljplan i Hagelsrum by nr 08-MÅL-772, gällande bostäder och industri. Silverån rinner genom området men är det är inte LIS område. Det finns inga planer på ytterligare detaljplaner i området.

Planeringsstrategi: VA-frågan har beretts politiskt vid tidigare tillfälle och man har beslutat att inte ansluta till kommunalt VA. VA löses även fortsättningsvis genom enskilda anläggningar.

Prioritering: Området är inte prioriterat i VA-plansarbetet.

4. Herrstorpet

Figur 5. Herrstorpet är ett område med äldre jordbruksbebyggelse längs med Hulingens västra strand, där planer finns på exploatering med villabebyggelse.

Område: Herrstorpet och Hultåsa samt markområdet därkring.

Antal permanentboende hushåll: 3 st

Antal fritidshus: 2 st

Beskrivning: Större markområde söder om Hultsfreds tätort och utmed sjön Hulingens västra strand. Två numera nerlagda gårdar, Hultåsa och Herrstorpet, med igenväxande marker.

Dricksvattenförsörjning: Enskilda brunnar.

Status på avlopp: 3 permanentboende som har nya avloppsanläggningar (2013-2014). Två fritidsboenden med en ny avloppsanläggning (2011) samt ett med en utjänt anläggning från 1970-talet.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall. Viss risk finns för översvämningspåverkan, ifall vattenståndet i Hulingen skulle stiga.

Miljöbedömning/recipient: Varierande biotoper med höga naturvärden. Även recipienten sjön Hulingen har höga naturvärden. I VISS föreslås, med hjälp av expertbedömning av kvalitetsfaktorn fisk, att den ekologiska statusen ska bedömas som måttlig. Ett nätprovfiske som utförts efter den bedömningen visar emellertid på god ekologisk status. Övriga kvalitetsfaktorer ger måttlig ekologisk status. I recipientkontrollen har uppmätts höga halter totalfosfor, måttligt höga halter totalkväve och måttlig produktion av klorofyll. Utvärderingen ger måttlig ekologisk status avseende näringsämnen. Tillförseln av näringsämnen behöver minskas.

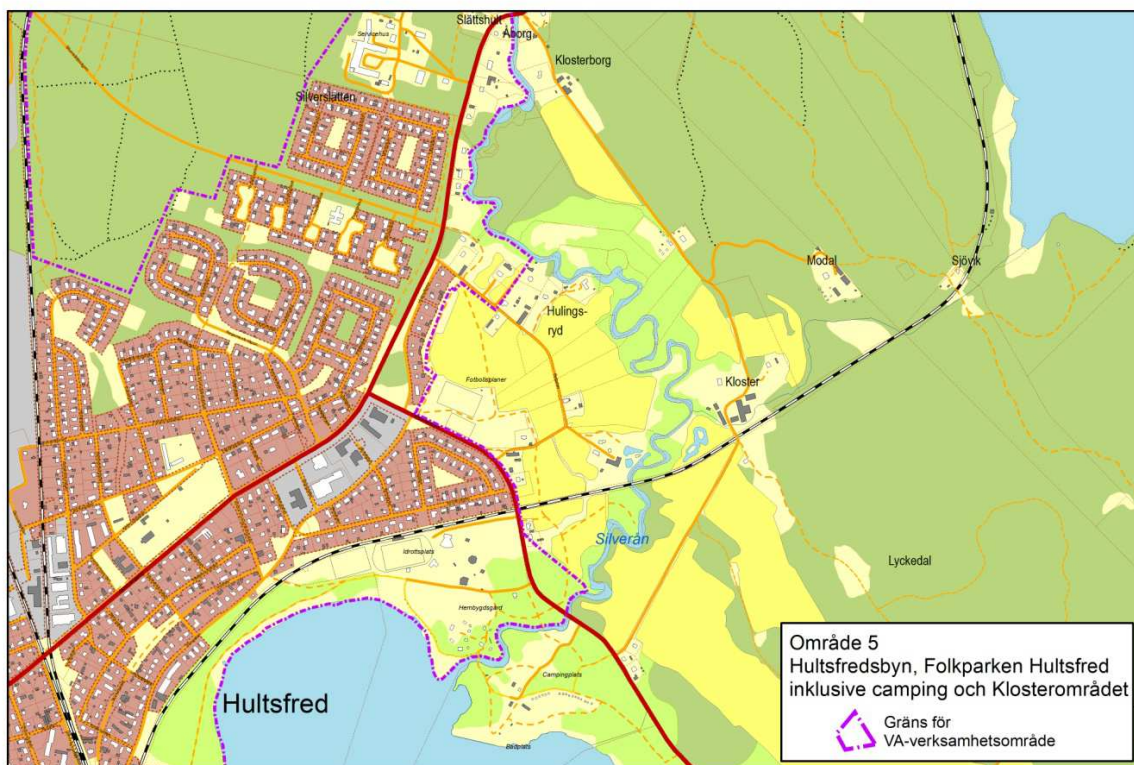
Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Närmaste anslutningspunkt till det kommunala VA-nätet finns inne i Hultsfred, knappt 2 km bort. Området kan vid anslutning komma att hanteras via särtaxa då järnvägen kan innebära utökade kostnader. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 4-6 år.

Fysisk planering: För området finns idag ett planprogram framtaget. I den finns förslag på att bygga sjönära bostäder samt industri och handel längs riksväg 34. I planen räknar man med 50-60 villatomter samt lika många lägenheter i flerbostadshus. Området ligger i norra delen av Hulingen vilken är utpekad som LIS område i ÖP. Just nu pågår projektering och planering av infrastruktur inför start av detaljplanering av första etappen på ca 20 villatomter.

Planeringsstrategi: Detaljplanearbetet styr arbetet med framdragningar av VA. Eventuellt kan det bli aktuellt att avsättningar görs i samband med ledningsdragning ut till Herrstorpet och att man färdigställer ledningar till befintliga fastigheter sist.

Prioritering: Anslutningar sker i första hand av det nya detaljplaneområdet och befintliga fastigheter inom det hela utökade området ansluts efter hand.

5. Hultsfredsbyn, Folkparken Hultsfred inklusive camping och Klosterområdet

Figur 6. Området ligger i östra delen av Hultsfreds samhälle, vid Hulingens norra strand.

Område: Hultsfredsbyn, Folkparken Hultsfred inklusive camping och Klosterområdet. Det finns 14 adresser på 11 fastigheter utanför det kommunala VA-området i detta område norr och väster om Silverån. Av dessa har 4 fastigheter anslutning till det kommunala VA-nätet.

Antal permanentboende hushåll: 10 st (+ 3 tomma hus)

Antal fritidshus: Scoutgården

Övriga: Öster om Silverån finns ca 8 enskilda avloppsanläggningar.

Beskrivning: Hultsfredsbyn är ett område i direkt anslutning till Hultsfreds samhälle. Delar av byn är inom kommunalt verksamhetsområde.

Dricksvattenförsörjning: De flesta har kommunalt vatten idag.

Status på avlopp: Inte inventerat. Områden som kommer att hamna utanför VA-verksamhetsområdet kommer att inventeras.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall.

Miljöbedömning/recipient: Silverån-Hulingen. I VISS föreslås, med hjälp av expertbedömning av kvalitetsfaktorn fisk, att den ekologiska statusen ska bedömas som måttlig. Ett nätprovfiske som utförts efter den bedömningen visar emellertid på god ekologisk status. Övriga kvalitetsfaktorer ger måttlig ekologisk status. Denna del av Silverån bedöms också ha en måttlig ekologisk status.

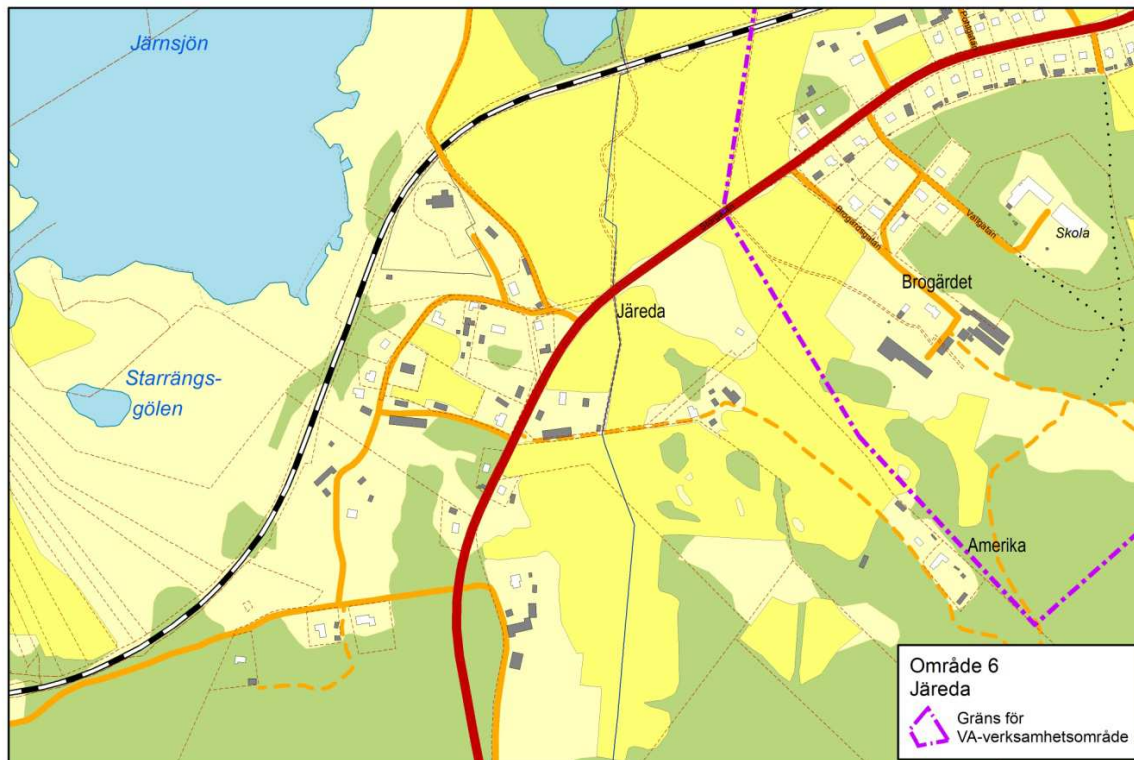
Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Kommunala VA-ledningar finns nära.

Fysisk planering: Detaljplan på gång med 6-8 nya villatomter samt två befintliga tomter med byggnader. Det nya detaljplaneområdet ska ingå i det kommunala VA-området. VA-området utökas dock utanför detta område också och kommer att gå längs med ån. Utökningen för det nya DP-området bör ske i samband med antagande av ny DP. Däremot bör resterande områden utökas i samband med att VA-plansgruppen tar fram ett nytt förslag på VA-verksamhetsområde för alla kommunens tätorter.

Planeringsstrategi: Det kan vara fördelaktigt att området i sin helhet detaljpaneläggs för att underlätta framdragning av infrastruktur till befintlig bebyggelse. Alternativt att ledningsförrättning sker för att nå fram till aktuella fastigheter.

Prioritering: Anslutningar sker i första hand av det nya detaljplaneområdet. Därefter ansluts övriga områden. Om detaljplaneområdet inte exploateras inom fyra år (innan nästa revidering av VA-planen) får en ny diskussion om områdets utbredning ske. Detta revideras i samband med VA-plangruppens förslag på VA-verksamhetsområde även om det sker innan revideringen om fyra år. Under dessa fyra år får enskilda anläggningar uppföras inom området. Campingen är inte aktuell att utöka VA-området till. Anslutning får ske mot befintligt VA-verksamhetsområde. Klosterområdet är inte heller aktuellt att utöka VA-området till.

6. Järeda

Figur 7. Järeda är en mindre by nära Järnsjön som är en del av Emån.

Område: Området runt Järeda kyrka

Antal permanentboende hushåll: 10 st

Antal fritidshus: ca 10 st

Beskrivning: By strax sydväst om Järnforsen, med delvis tät bystruktur.

Dricksvattenförsörjning: Enskilda brunnar, vattenkvalitet okänd. Ökade risker för kvalitetsproblem med fler enskilda avlopp.

Status på avlopp: Inventering 2012, ca 90 % underkända. Hälften har fått beslut om tillstånd, en tredjedel har åtgärdat. Övriga 10 kommer att få utsläppsförbud.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall.

Miljöbedömning/recipient: Emåns ekologiska status på sträckan bedöms vara måttlig pga de vandringshinder/dammar som finns såväl uppströms som ned-

ströms. Järedamagasinet är en grundvattenförekomst som det aktuella området ligger på och strax väster om området finns Emån med Järnsjön.

Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Närmaste anslutningspunkt finns i Järnforsen, ca 500 m från Järeda. Området kommer vid anslutning sannolikt hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill samt att det är svår terräng att ta sig fram till husen via. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 5-8 år.

Fysisk planering: Området ligger i anslutning till Järnsjön vilken inte är utpekad som LIS område. Inga planerade detaljplaner i dagsläget.

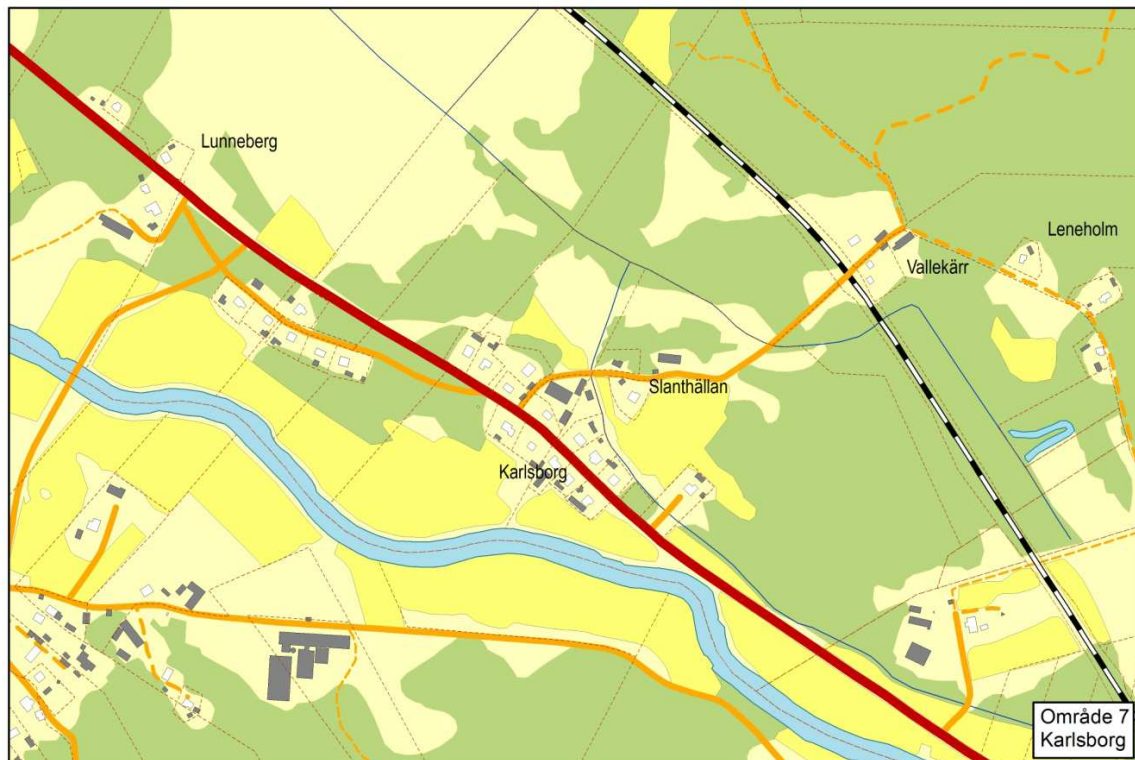
Planeringsstrategi: Finns inga planer på att anslutas kommunalt. VA löses genom enskilda anläggningar.

Prioritering: Tas inte med som utökat VA-verksamhetsområdet denna gång. Till nästa revision om fyra år får utredning ske om grundvattenmagasinets status och värde i större sammanhang vägas in samt de enskilda vattentäkternas status.

Tillsvidare får lösningar ske med enskilda avlopp.

7. Karlsborg

Figur 8. Karlsborg är en by längs med väg 34 strax utanför Mörlunda.

Område: Karlsborg inklusive Slanthällan och Lunneberg

Antal permanentboende hushåll: ca 18 st

Antal fritidshus: 10 st

Beskrivning: Avlång by längs landsväg. Delvis tät bystruktur, i två grupperingar.

Dricksvattenförsörjning: Enskilt vatten. Äldre grävda brunnar med varierande kvalitet.

Status på avlopp: Inventering 2011. 22 underkända. Ca 10 har fått beslut om tillstånd och åtgärdat.

3 hushåll har ingen vattentoalett. Samtliga 22 underkända har fått krav på åtgärd inom två år och de 12 som inte åtgärdat fick utsläppsförbud under 2017. Ytterligare 6 st har fått tillstånd till åtgärder efter det.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall. Karlsborg ligger i riskzonen om Emån svämmar över.

Miljöbedömning/recipient: Nära avstånd till Emån vars ekologiska status på sträckan bedöms vara måttlig, till stor del pga morfologiska förändringar vid vattendraget. Föreslagna åtgärder är t.ex. anpassade skyddszoner på åkermark, ekologiskt funktionella kantzoner och skapande av våtmark-fosfordamm. Dessutom anses Emån på den aktuella sträckan vara påverkad av jordbruk i närområdet samt de vandringshinder som finns i ån, både nedströms o uppströms.

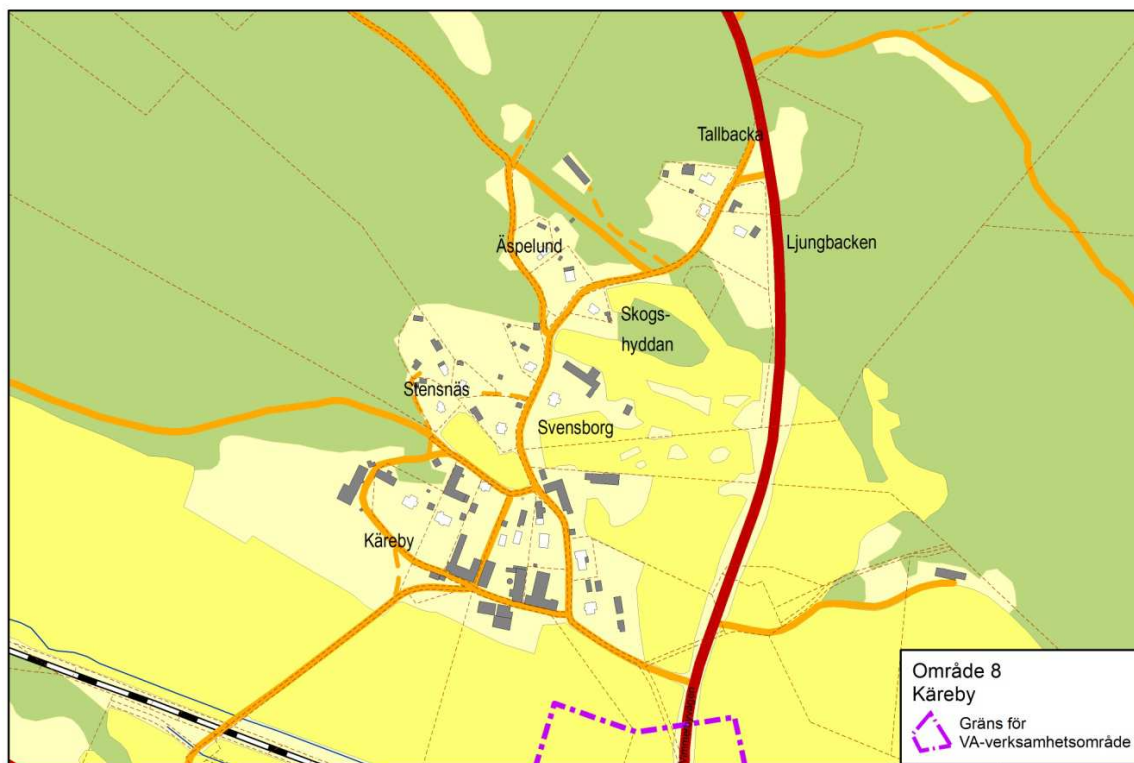
Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Närmaste anslutningspunkt finns i Tulunda, ca 1 200 meter från Karlsborg. Området kommer vid anslutning sannolikt att hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill samt att det är svår terräng att ta sig fram till husen via. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 5-8 år.

Fysisk planering: Inga detaljplaner eller LIS områden. Inga planerade detaljplaner i dagsläget heller.

Planeringsstrategi: VA-frågan har beretts politiskt vid tidigare tillfälle, och man har beslutat att inte ansluta till kommunalt VA. VA löses även fortsättningsvis genom enskilda anläggningar.

Prioritering: Tas inte med som utökat VA-verksamhetsområde.

8. Käreby

Figur 9. Käreby är en liten by strax nordväst om Vena.

Område: Käreby

Antal permanentboende hushåll: ca 12 st

Antal fritidshus: 4 st

Beskrivning: Delvis tät bystruktur. Strax nordväst om Vena på en höjd ovanför dalen (I Vena finns kommunalt verksamhetsområde).

Dricksvattenförsörjning: Några hus har kommunalt dricksvatten, övriga enskilda brunnar.

Status på avlopp: Ca hälften har tillstånd från 2010-talet. Resten har sämre status. Området är inte inventerat.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall.

Miljöbedömning/recipient: Närmaste recipient är Verån som rinner fram ca 100 meter norr om området. Denna del av Verån är väldigt påverkad och bedöms ha otillfredsställande ekologisk status. Den rinner genom en uppodlad dal

med dikade jordbruksmarker på båda sidor, ån är uträtad, har sällan någon beskuggning eller odlingsfri zon. Alla förutsättningar för övergödning finns.

Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Närmaste anslutningspunkt finns i Vena samhälle, några hundra meter bort. Området kommer vid anslutning sannolikt att hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill samt att det är svår terräng att ta sig fram till husen via. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 5-8 år.

Fysisk planering: Inga detaljplaner eller LIS områden. Inga planerade detaljplaner i dagsläget heller.

Planeringsstrategi: Det finns inga planer idag på att anslutas kommunalt. VA löses genom enskilda anläggningar. Området kommer att tas upp för diskussion vid nästa revidering då man förhoppningsvis vet mer om området efter utförda inventeringar. Vid utredning om VA-verksamhetsområde bör dagens vattenanslutning till området hanteras genom indragning av förbindelsepunkt.

Prioritering: Tas inte med som utökat VA-verksamhetsområde.

9. Linden och Brotorpet

Figur 10. Fritidsbebyggelse vid sjön Linden.

Område: Området kring badplatsen och Brotorpet.

Antal permanentboende hushåll: några enstaka

Antal fritidshus: ca 20 st

Beskrivning: Bebyggelse vid sjön Lindens nordöstra spets.

Dricksvattenförsörjning: Enskilda brunnar, vattenkvalitet okänd. Ökade risker för kvalitetsproblem med fler enskilda avlopp.

Status på avlopp: Vid badplatsen och Brotorpet har husen antingen torrtoa med latrinhämtning eller moderna enskilda avloppsanläggningar, inventering genomförd 2010 och 2015, uppföljning 2016.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall.

Miljöbedömning/recipient: Sjönära, svåra markförhållanden, nära grundvatt-
net. Sjön Linden bedöms i VISS ha måttlig ekologisk status. En av anledning-
arna är den damm som funnits vid Lindens utlopp men som numera är utrivnen
och ersatt med ett naturligt utlopp. Linden är näringsfattig med låga fosforhal-
ter och kvävehalter. Försurningspåverkan är låg. Linden ingår även i Natura
2000-området Emåns vattensystem i Kalmar län.

Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Avstånd till
VA-ledningar är i dagsläget ca 4 km. Området kommer vid anslutning sanno-
likt hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill samt att det är svår terräng
att ta sig fram till husen via. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur om-
fattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle
ta mellan 5-8 år.

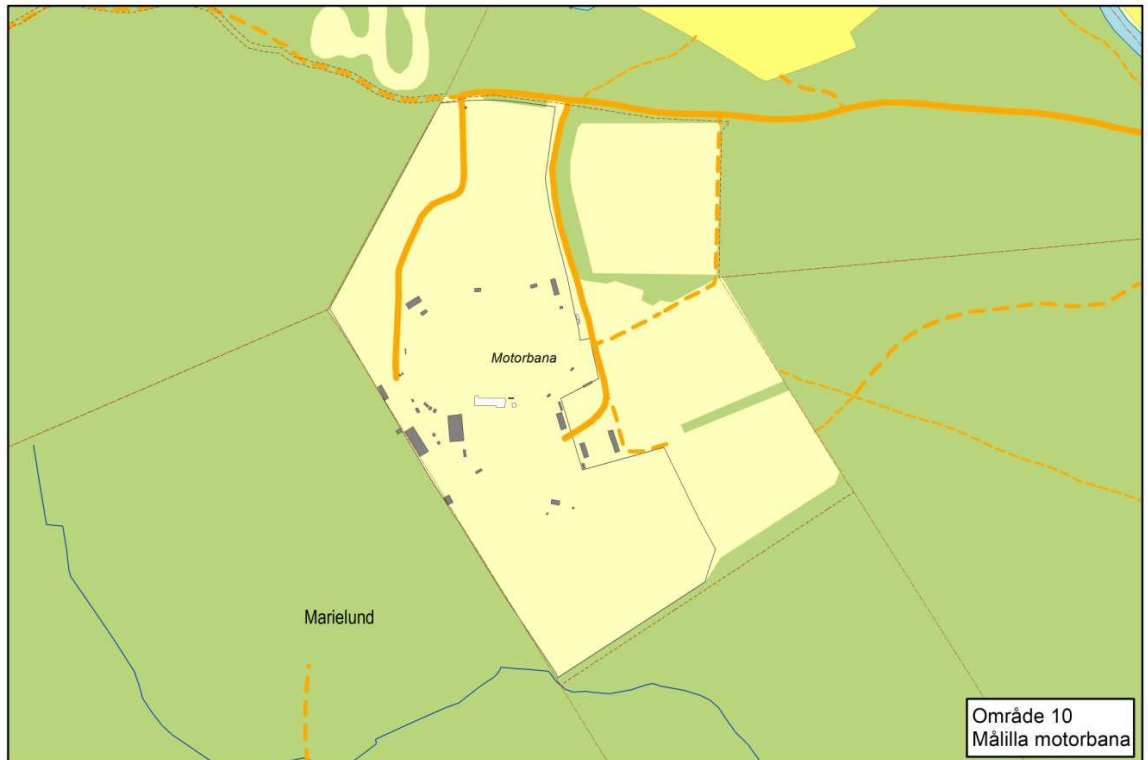
Alternativet är att bygga ett lokalt reningsverk och/eller vattenverk.

Fysisk planering: Området ligger vid sjön Linden vilken inte är ett LIS om-
råde. Området omfattas av Natura 2000 habitat. Det finns idag inga detaljpla-
ner, dock är det löpande lite bygglov gällande om- och tillbyggnad av befint-
liga fritidshus.

Planeringsstrategi: För att främja ytterligare utveckling av Brotorpsområdet
bör området detaljplaneläggas.

Prioritering: I dagsläget ser vi inte att det behöver anslutas till det kommunala
VA-verksamhetsområdet. För utveckling av området krävs att man ser över
VA-lösningarna i ett större sammanhang t.ex. genom detaljplan.

10. Målilla motorbana

Figur 11. Målilla motorbana är en anläggning för motorsport, som vid vissa tillfällen kan ta emot upp till 15 000 besökare.

Område: flera enskilda avlopp inom anläggningen

Antal permanentboende hushåll: inga

Antal fritidshus: inga

Övriga: besökstoiletter

Beskrivning: Anläggning för motorsport med besökskapacitet på 15 000 besökare.

Dricksvattenförsörjning: Enskilda brunnar.

Status på avlopp: 4 olika tillståndsbeslut, 1991, 2004, 2005 och 2010. Sammanlagt finns ca 35 WC, 2 urinoarer samt tvättställ och duschar.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall. Risk finns för översvämningshändelser om Emån skulle svämma över.

Miljöbedömning/recipient: Nära avstånd till Emån vars ekologiska status på sträckan bedöms vara måttlig, till stor del pga morfologiska förändringar vid vattendraget. Föreslagna åtgärder är t.ex. anpassade skyddszoner på åkermark, ekologiskt funktionella kantzoner och skapande av våtmark-fosfordamm. Dessutom anses Emån på den aktuella sträckan vara påverkad av jordbruk i närområdet samt de vandringshinder som finns i ån, både nedströms o uppströms.

Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Närmaste kommunala VA-nät ligger i Målilla, ca 1 km fågelvägen, på andra sidan om Emån. Området kommer vid anslutning sannolikt hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 5-8 år.

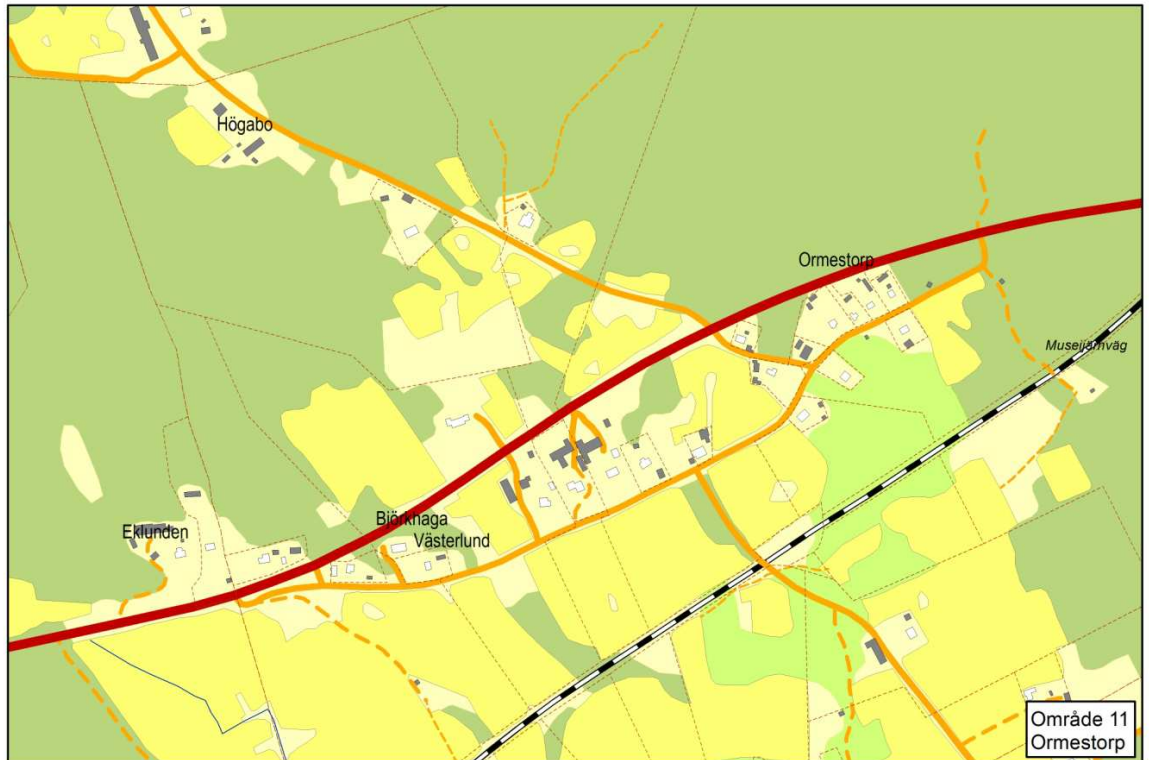
Fysisk planering: Det finns inga planer idag. Emån rinner genom området.

Planeringsstrategi: Finns inga planer på att anslutas kommunalt. VA löses genom enskilda anläggningar. Verksamhetsutövaren måste själv ta ett helhetsgrepp om VA-frågan för att få till en bra lösning för området.

Prioritering: Tas inte med som utökat VA-verksamhetsområde.

11. Ormestorp

Figur 12. Ormestorp är en mindre by längs med överföringsledningen mellan Hultsfred och Vena.

Område: Ormestorp by

Antal permanentboende hushåll: ca 20 st

Antal fritidshus: inga

Beskrivning: Avlång by längs Venavägen ca 2 km nordväst om Hultsfred, tämligen tätt mellan husen.

Dricksvattenförsörjning: Enskilt vatten.

Status på avlopp: 2 tillstånd har getts under de senaste 20 åren. Ej inventerat.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall.

Miljöbedömning/recipient: Ormestorp ligger ca 500 m från sjön Gnötteln, som är recipient för avloppsvattnet från området. Sjön har tidigare bedömts ha god ekologisk status men bedöms nu ha måttlig status. Det är en vag bedöm-

ning av kvalitetsfaktorn fisk som gör detta. Annars har sjön ett mycket fint klart vatten med intressant flora och fauna. Förutsättningarna för god status angående näringsämnen är goda.

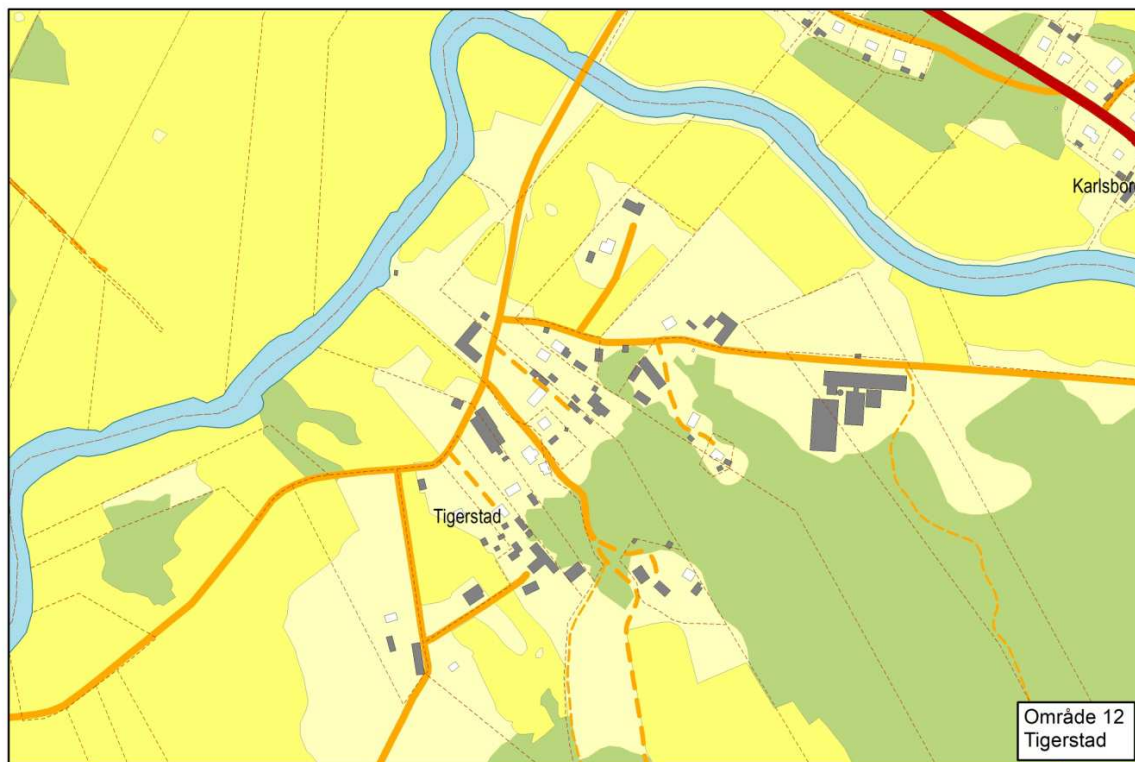
Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Kommunala VA-ledningar passerar genom Ormestorp. Området kommer vid anslutning sannolikt hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill samt att det är svår terräng att ta sig fram via. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 5-8 år.

Fysisk planering: Inga detaljplaner idag. Det finns två sjöar i anslutning till området, Gnöttlen i söder och Råden i norr. Bägge sjöarna är utpekade som LIS områden i ÖP.

Planeringsstrategi: Här kommer hänvisningar ske mot befintliga ledningar som går igenom området. Det är den sökandes ansvar att ansluta mot kommunens ledning. Informationen bör vara tydlig om vilka förutsättningar som krävs för anslutning. T.ex. att pumpning av spillvatten krävs.

Prioritering: Tas inte med som utökat VA-verksamhetsområde.

12. Tigerstad

Figur 13. Tigerstad är en mindre by strax söder om Mörlunda.

Område: Tigerstad by

Antal permanentboende hushåll: 10 st

Antal fritidshus: ca 5 st

Beskrivning: By söder om Mörlunda.

Dricksvattenförsörjning: Enskilda brunnar, vattenkvalitet okänd. Ökade risker för kvalitetsproblem med fler enskilda avlopp.

Status på avlopp: Inventering 2011. Nästan alla har nyare avloppsanläggningar.

Dagvatten, översvämningsrisker: Dagvatten löses i varje individuellt fall. Viss risk för översvämningspåverkan finns i fall Emån skulle svämma över.

Miljöbedömning/recipient: Nära avstånd till Emån vars ekologiska status på sträckan bedöms vara måttlig, till stor del pga morfologiska förändringar vid vattendraget. Föreslagna åtgärder är t.ex. anpassade skyddszoner på åkermark, ekologiskt funktionella kantzoner och skapande av våtmark-fosfordamm. Dessutom anses Emån på den aktuella sträckan vara påverkad av jordbruk i närområdet samt de vandringshinder som finns i ån, både nedströms o uppströms.

Teknisk möjlighet för anslutning till kommunala VA-nätet: Närmaste kommunala anslutningspunkt finns i Tulunda, knappt 2 km bort, på andra sidan Emån. Området kommer vid anslutning sannolikt hanteras via särtaxa då pumpning krävs av spill samt att det är svår terräng att ta sig fram via. Kostnad är svårt att få fram utan att veta hur omfattande projektet ska vara. Ett genomförande från beslut till inkoppling skulle ta mellan 5-8 år.

Fysisk planering: Inga detaljplaner eller LIS områden. Inga planerade detaljplaner i dagsläget heller.

Planeringsstrategi: Finns inga planer på att anslutas kommunalt. VA löses genom enskilda anläggningar.

Prioritering: Tas inte med som utökat VA-verksamhetsområde.